Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 27 (17150) | 1986 оной февралиин 1, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо

...эй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани боложо, ...ко городской партийна организациин XXVI конфе... хүдэлмэриин дүнгүүдые хаража үзэбэ. Конференци ...эй ба политическэ үндэр дээдэ хэмжээндэ, КПСС-эй ...прелиин (1985 он) Пленумэй эрилтэнүүдэй үндэһөөр ...ажал ябуулгадань ушаржа байһан дутуу дунданууд... ...хахын тула шухала хэмжээнүүдые хараалһан байгаа ...дэглэгдээ. Делегадууд олон дурадхалнуудые оруул... ...мжэлхы ажаглалтануудые хэһэн байна. Партийна хү... ...н гуримые, түхэл шэнжэнүүдые, онол аргануудые ...хээр шэнэдхэн хубилгаха, һанаа амараар хандаха, ...шууяа гаргаха ябадалые үндэһөөрнь усадхаха шухала ...литбюро шэнээр һунгагдаһан партиин городской ко... ...анхаралыень хандуулба. Конференцидэ хабаадаг... ...руулһан дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар шэглүү... ...хэмжээ ябуулгануудые зохёохо шухала даалгабари... ...СР-эй Министрнүүдэй Советдэ, бусад союзна болон ...иканска зургаануудта үгтөө. Эдэ хэмжээ ябуулга... ...бэелүүлгэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой саг үргэл... ...алта доро табигдаха байна. Москвагай коммунистнууд ...щественые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар партиин ...угамые бэелүүлхын түлөө, КПСС-эй болохоёо байгаа ...ездын баталан абаха шиидхэбэринүүдые бодото дээ... ...элүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэнүүдтэ сааша... ...ябаха уялгатай гэжэ тэмдэглэгдээ.

...й тарилгын хүдэлмэридэ бэлэдхэлэй ямараар ябажа ...тухай асуудалнуудые Политбюро зүбшэн хэлсэбэ. ...совхозуудые, хүдөө ажахын бусад предприятинуудые ...эрэгтэй материально-техническэ нөөсэнүүдээр, эрхим ...үрэһөөр, үтэгжүүлгэнүүдээр хангаха, машинно... ...а паркые, мелиоративна түхеэрэлгэнүүдые бэлдэлгээ ...оо түгэсхэхэ, ажахынуудые механизаторнуудай кадр... ...хангаха нэмэлтэ хэмжээ ябуулганууд тухай СССР... ...стрнүүдэй Соведэй дурадхалнууд һайшаагдаа. Хүдөө ...ургамалнуудые таринжа ургуулгын түрүү технологи, ...подряд болон ажалай эмхидхэлэй бусад түрүү арга... ...саашадань үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала гэжэ онсо ...а хандуулһан байна.

...Р-эй Харабэшэ хүрьһэтэ зонодо агропромышленна ...сын предприятинуудта, эмхинүүдтэ шефскэ туһалам... ...жэ, 1986—1990 онуудта байрын гэрнүүдые, үйлэдбэ... ...соёлой-ажаһуудалай объектнүүдые бариха тухай за... ...рзна болон автономито республикануудай, хизаарнуу... ...астьнуудай партийна ба совет органуудай дурадха... ...С-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет һайшааба.

...М. С. Горбачевой Италиин Компартиин Генеральна ...А. Наттатай хэһэн хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые Полит... ...айшаагаа. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюул... ...эниие замбуулинай дайдада гаргалгые зайсуулан са... ...лөө, ядерна дайнай гэюулые усадхахын, ядерна буу ...дые бүрин хүсэдөөр болюулхын түлөө, уласхооронд... ...далые юрэнхы дээрэнь гуримшуулхын, СССР-эй ба ...хоорондохи харилсаае хүгжөөхын түлөө эршэмтэй... ...эмсэхые хоёр партиин бэлэн байһые хөөрэлдөөнүүд ...гэжэ сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэгдээ. Эб найрам... ...социализмын хэрэгүүдэй эша туһада ИКП-тэй адли ...хэд еһоной харилсаагаа хүгжөөхөөр бэлэн байһанаа ...алба.

...ай хэрэгээр Япон, КНДР, болон МНР ошожо ерэһэн ...хэр Э. А. Шеварднадзиин мэдээсэл шагнагдажа һай... ...Японой политическэ ба ниитын ажал ябуулагшадтай ...өөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд совет-япон холбооое һайн тээ... ...жөөхын тула тааламжатай һайн эрхэ байдал байгуул... ...гэжэ тэмдэглэгдээ. Элдэб һалбаринуудаар Японтой ...һоной, али алиндань ашатай туһатай харилсаае хүг... ...политическэ хөөрэлдөөе саашадань үргэдхэхэ талаар ...Союзай залан сэхэ хараа шэглэл батадхагдаһан бай...

...ай ЦК-гай Генеральна секретарь, КНДР-эй Президент ...Сентэй, мүн КНДР-эй бусад хүтэлбэрилхы ажал ябуу... ...ай Пхеньянда үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд совет... ...ини барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ, уласхоорондын ор... ...о СССР-эй ба КНДР-эй холбоо барисаае саашадань ...лан һайжаруулгада шухала хубита болохо байна. Аме... ...рэгүүдые Урда Корейһээ гаргуулха, гадаадаһаа ха... ...алгагүйгөөр демократическа үндэһэ һуури дээрэ оро... ...эдүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн Корейн Ажалай пар... ...КНДР-эй правительствын хараа шугамтай хэлбэришэ; ...һаналаа нэгэдэнги байһанаа Советскэ Союз мэдүүл...

...гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай ...лай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх болон аха ...ной бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй Улаан-Баатарта һанам... ...а халан абалсалгын дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханажа бай... ...эдүүлбэ. Марксизм-ленинизмын ба социалис интерна... ...змын гол һонуудта үндэһэлдэг СССР-эй болон МНР... ...ондохи хани барисаан, али бүхы харилсаа холбоон хо... ...ой арадуудай аша тупада, эб найрамдалай ба социа... ...аша туһада тогтууритай һайнаар хүгжөөгдэжэ, бүри ...хэ шэнжэ шанартай боложо байна гэжэ тэмдэглэгдээ. ...йна байгуулалтын, мүн социалис ба хүгжэжэ байгаа ...тай Советскэ Союзай харилсаанай зарим асуудалнууд ...ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэл...

...эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

...ЭР Д. Ц. ДАШИЕВТА «СССР-эй АРАДАЙ АРТИСТ» ...ЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...т хүгжэмэй искусствые хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай ...йнь түлөө Буряадай Гүрэнэй оперо болон баледэй ...ческэ театрай солист нүхэр Дашиев Дугаржап ...вичтэ «СССР-эй арадай артист» гэһэн хүндэтэ нэрэ ...гохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. ГРОМЫКО.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**

...ква, Кремль.
...оной январиин 30.

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ПРОФСОЮЗУУДАЙ СОВЕДТЭ БА ВЛКСМ-эй ОБКОМДО

1985 ОНДО ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ, ШАНАРЫЕНЬ ҺАЙЖАРУУЛХА ТҮСЭБ ДҮҮРГЭХЭ ТАЛААР РАЙОНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай совет болон ВЛКСМ-эй обком 1985 ондо тэжээл бэлэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха түсэб дүүргэхэ талаар районуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, иимэ тогтоол абаа.

Бүхы зүйлэй үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 131 процент, сенаж — 121, силос — 112, ногооной витаминтай гурил 118 процент дүүргэжэ, 1984 онойхитой сасуулбал, бүхы зүйлэй үбһэ бэлэдхэлгээ 35 процентээр, сенаж — 3, силос — 57, ногооной витаминтай гурил гаргалгаяа 18 процентээр дээшэлүүлһэн **Зэдын районда** түрүү һуури олгогдожо, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай соведэй болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугаар, 1000 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шангаар шагнагдаа.

Кабанскын район 800 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөө юм. Тус район бүхы зүйлэй үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 114 процент, сенаж — 139, силос — 112. ногооной витаминтай гурил 127 процент бэелүүлжэ, 1984 онойхитой сасуулбал, бүхы зүйлэй үбһэ хуряалгаяа 4 процентээр, силос — 12, ногооной витаминтай гурил 8 процентээр нэмээһэн байна.

Түнхэнэй район 500 түхэригэй гурбадахи мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Дурсагдагша район бүхы зүйлэй үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 100 процент, сенаж — 107, силос — 104, витаминтай ногооной гурил — 154 процент дүүргэжэ, 1984 онойхитой зэргэсүүлхэдэ, үбһэ бэлэдхэлгээ 9, сенаж — 5, силос — 6, витаминтай ногооной гурил гаргалгаяа 32 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Тэжээл бэлэдхэжэ, шанарыень һайжаруулха түсэбөө дүүргэхэ талаар Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй, Ивалгын, Тарбагатайн, Хойто-Байгалай районуудай хүдэлмэри һайн гэжэ тэмдэглэгдээ.

1985 ОНДО ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ, ШАНАРЫЕНЬ ҺАЙЖАРУУЛХА ТҮСЭБ ДҮҮРГЭХЭ ТАЛААР КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ, ХҮДӨӨ АЖАХЫН БУСАД ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай совет болон ВЛКСМ-эй обком 1985 ондо тэжээл бэлэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха түсэб дүүргэхэ талаар колхоз, совхозуудай, хүдөө ажахын бусад предприятинуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хараба.

Бүхы зүйлэй үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 192 процент, сенаж — 122, силос — 137, ногооной витаминтай гурил — 200 процент дүүргэжэ, 1984 онойхитой сасуулхада, үбһэ бэлэдхэлгээ 85 процентээр, сенаж — 14, силос — 58, ногооной витаминтай гурил 52 процентээр ехэ болгоһон **Зэдын районой Бооцын совхоз** нэгэдэхи һуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай соведэй, ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг, 600 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

400 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шанда **Кабанскын районой Оймарой совхоз** хүртөө. Энэ ажахы үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 122, сенаж — 20, силос — 179, ногооной витаминтай гурил гаргаха даабаряа 134 процент дүүргэжэ, 1984 онойхитой сасуулхада, бүхы зүйлэй үбһэ хуряалгаяа 4 процентээр, сенаж — 90, силос — 35, ногооной витаминтай гурил 4 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 119, сенаж — 104, силос — 131, витаминтай ногооной гурил — 132 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхитэй зэргэсүүлбэл, үбһэ бэлэдхэлгээ 19, сенаж — 113, силос — 31, ногооной витаминтай гурил — 9 процентээр дээшэлүүлһэн **Мухар-Шэбэрэй районой «Знамя Ленина» колхоздо** 300 түхэригэй гурбадахи мүнгэн шан олгогдоо.

Тэжээл бэлэдхэжэ, шанарыень һайжаруулха түсэбөө дүүргэхэ талаар Зэдын районой Ленинэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудай, «Заречный», «Октябрьский», Оёорой совхозуудай, Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, Хурамхаанай районой Һахалиин совхозой, Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра» колхозуудай, «Забайкалец», «Одон» совхозуудай хүдэлмэри һайн гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна.

1985 ОНДО КУКУРУЗЫН БАЯН УРГАСА УРГУУЛХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭХЭ ТАЛААР РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ КУКУРУЗАШАДАЙ ЗВЕНОНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай совет болон ВЛКСМ-эй обком 1985 ондо кукурузын баян ургаса ургуулха түсэбөө дүүргэхэ талаар республикын колхоз, совхозуудай кукурузашадай звенонуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, тогтоол абаба.

Социалис мүрысөөндэ кукурузашадай эдэ звенонууд илажа гараа гэбэл:

— Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой **А. Г. Шакировай** звено;

— Бэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой **П. К. Акатовай** звено;

— Захааминай районой Харацайн совхозой **М. Ш. Гуляевай** звено;

— Мухар-Шэбэрэй районой «Забайкалец» совхозой **Л. А. Петровой** звено;

— Хэжэнгын районой Чисаанын совхозой **А. И. Еремеевэй** звено;

— Хурамхаанай районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой **Б. Л. Эрдынеевэй** звено;

— Хяагтын районой «Родина» колхозой **Г. Г. Дампиловай** звено;

— Хориин районой Үдын совхозой **Н. Ц. Бодиевай** звено;

— З... районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой **И. П. Поддельскиин** звено;

— Сэлэнгын районой «Бестужевский» совхозой **Б. Г. Жамбаловай** звено;

— Мухар-Шэбэрэй районой «Забайкалец» совхозой **Ф. П. Родионовой** звено;

— Хурамхаанай районой Гааргын совхозой **Г. Д. Зуртановай** звено;

— Хяагтын районой Алтайн совхозой **Б. Б. Тулбуреевэй** звено;

— Бэшүүрэй районой Хёлгын совхозой **В. М. Баженовэй** звено.

Дээрэ дурсагдаһан звенонууд КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шангаар шагнагдаа.

Һаалишад-гурбан мянгатанай республиканска клубай гэшүүдэй зүблөөн мүнөөдэр Улаан-Үдэдэ эхилхэнь

РЕПОРТАЖ

ЖАБАРТАЙ НЭГЭ ҮГЛӨӨГҮҮР ҺЭН

◇ ҮНГЭРҺЭН ЖЭЛЭЙ ДҮНГӨӨР БАЯН-ГОЛОЙ ФЕРМЫНХИД РАЙОН СООГОО ИЛАЖА ГАРАА. ◇ ТЭДЭНЭР ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА 2600 ЦЕНТНЕР ҺҮ АБАХА ҺАА, ХАРИН БҮХЫДӨӨ 3065 ЦЕНТНЕР САГААН ЭДЕЭ ҮЙЛЭДБЭРИЛӨӨ.

◇ ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ ДУНДА ЗЭРГЭЭР 2591 КИЛОГРАММ ҺҮН АБТАА. ◇ ЭНЭ ФЕРМЫН ХОЁР ҺААЛИШАД ГУРБАН МЯНГАТАНАЙ ЗЭРГЭДЭ ГАРАА.

Шэнэ жэлэй урда тээ, эгээл богони үдэрнүүдэй нэгэ үглөөгүүр Үдын совхозой түрүү фермын ажал хэрэгтэйнь танилсахаяа Хориһоо эртэлжэ гараа һэмди. Эгээл тэрэ үглөөгүүр үбэлнай өөрынгөө шадал хүсые харуулжа, тооһорон жабарлахынгаа хажуугаар хорон хүйтөөр һалхилаад һалахагүй юм.

Удинск һуурин хүрөөгүй ябахадамнай, харгын баруун хажууда холо бэшэхэнэ хэдэн гэрнүүд жэрылдэн харагдаад хиба. Автомашинамнай харгыһаа хажуу тээшээ годиржо, энэ тосхоной саада захын һүнэй фермын дэргэдэ хүрөөд тогтошобо.

Үнеэдэй байрада ороходомнай, улаан булангай үүдэниинь нээлгэтэй, тэрээн соо хүнүүдэй шангаар хөөрэлдэхэнь дуулдана. Ута стол тойронхой хэдэн эхэнэрнүүд, эрэшүүл сайлажа һуубад.

— Сайн, маанадаар наашаа һуужа сай ууты. Үглөөнэйнгөө һаам дүүргээд, сайлажа байнабди,— гэжэ дунда зэргын бэетэй наһажаалшаг эхэнэр энеэбхилэн, бидэниие уриба.

Тэрэнэй сай аягалтарнь улаан булан соохииень адаглан харанаб. Эндэнь ехэл дулаан, сэбэр, бүхы юумэниинь хуу гоёор шэмэглэгдэнхэй. Зүүн урда углуудань тодхоотой телевизорээр уран һайханай фильм дамжуулагдана. Зүүн, хойто ханануудта үлгөөтэй байһан плакадууд, бюллетеньнүүд, уряа лозунгнууд дээрэһээнь хэнэй ямараар хүдэлжэ байһыень гансата ойлгохоор. Һаалишадай, үхэршэдэй, тугалшадай болон бусад хүдэлмэришэдэй жэлэй социалис уялганууд, бэелүүлжэ байһан үдэр бүхэнэйнь дүнгүүдынь элитээр харуулагданхай.

Эндэ һуужа байгшадтай дүтөөр танилсажа, фермын ажал хэрэгээрнь һонирхобобди.

— Фермые даагша Татьяна Дондокова үглөөнэй иишээ байһан аад, һарынгаа дүнгөөр тоосохоёо совхозойнгоо конторо һаяхана ябаа. Бидэ хүдэлжэл байналди даа. Һайрхахашье юумэн үгы. Һү һааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэнхэйбди. Түлшье абаха даабари үлүүлэгдэнхэй— гэжэ тугаарайнай эхэнэр дуугарба.

Энэмнай фермын түрүү малшадай нэгэн Г. Б. Жимбеева гээшэ. Тэрэ үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр үнеэн бүриһөө 3006 килограмм һү һааһан алдартай. Суута һаалишан һү абаха табан жэлэйнгээ түсэбые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлһэн байна.

— Фермэдэ долоон һаалишад 140 үнеэ харууһалдаг юм. Ажалдаа бэрхээр хандадаг малшад манда олон лаб даа. Залуушье хүнүүд байха. Жэшээлхэдэ, залуу коммунист Юлия Гончикова гурбадахи жэлээ хүдэлжэ ябаһан аад, гурбан мянгатанай зэргэдэ гаранхай. Дүршэлтэй һаалишан Д. Ч. Ринчинова, комсомолой гэшүүн Альфия Мухамедзянова болон бусад һү һааха жэлэйнгээ даабариие дүүргэнхэй,— гэжэ Гармажап Базаровна хөөрэнэ.

Хориин районой эрхэ байдалда үнеэн бүриһөө 2591 килограмм һү һааха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Эдэнэр урзанда жэлэй декабрь һарада үнеэн бүриһөө 94 килограмм һү һааһан һаа, харин нёдондоной декабрьда тэрэнээ 75 килограммаар дээшэлүүлээ бшуу.

Баян-Голой фермын һаалишад үнеэдэйнгээ ашаг шэмые яагаад дээшэлүүлээб гэһэн асуудал табигдаба.

— Үнеэдээ зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалжа, тэжээлыень заатагүй буйлуулан эдюулхэдээ бэеынь шэгнүүрые, мүн һаагдаһан һүнэй хэмжээгээр хубаарилан үгэнэбди,— гэжэ эндэ байһан һаалишад нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Үнэн дээрээ тэдэнэрэй хэлэһэниинь тон зүбтэй байба. Һүүлдэнь байра соогуурнь ябажа харахадаа, бүхы юумэнэйнь гуримтай байһыень ойлгоо һэмди. Һаалишадай хэдэг ажалыень шэнжэлэн үзэхэдэ, эндэхи коллектив малаа һайнаар харууһалдаг, эдөөлүүлдэг байба. Һаалишан бүхэн үдэр бүри тусгаар табигдадаг рационой ёһоор үнеэдээ хооллуулна. Үгтэһэн тэжээлынь үнеэн бүриһөө үдэртэ 10 килограммһаа доошо бэшэ һүн абтахаар хараалагданхай. Мүнөө фермын коллектив үдэр бүри үнеэн бүхэнһөө 10-аад килограмм һү һаана. Тиихэдэ түрүү һаалишад Ю. Гончикова, Г. Б. Жимбеева гэгшэд үнеэн бүриһөө үдэртэ 12 килограмм хүрэтэр һү абана.

Кочегар, тэжээл буйлуулдаг уялгые дүүргэгшэ Г. А. Менхалимовай мэдүүлһэнэй ёһоор үнеэдтэ заатагүй шанаржуулагдаһан тэжээл, бурдууг эдюулхэдэ, һү шэмэнь эрид дээшэлнэ. Тэдэнэр үнгэрһэн һара соо фермээрээ бүхыдөө 200 центнер һү һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 180 килограмм һү абаһан байна. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 69 центнерээр ехэ гэхэ гү, али 64 килограммаар дээшээ болоно. Тус фермын малшад февраль һарадашье һү һаамаа дээшэлүүлхээр хараална. Юуб гэхэдэ, энэ һарада түл олоор абтахаар хүлеэгдэнэ. Тиихэдээ сагаан эдеэн элбэгжэхэ байна бшуу.

— Энэ түйлагдаһан үрэ дүнэн түрүүн хамтын подрядаар хүдэлжэ байһанһаа эхи үндэһэтэй. Ехэ һү һаахада, нэмэлтэ түлбэри ехээр абтана ха юм. Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, коллективэй гэшүүн бүхэн оролдосо ехэтэйгээр ажалладаг болонхой. Иигээд би Гармажап Базаровнатай хамта фермынгээ зүгһөө республиканска гурбан мянгатанай клубай ээлжээтэ заседанида хабаадалсахамнай гээшэ. Тэндэ республикынгаа суута малшадтай уулзажа, дүй дүршэлтэйнь танилсахабди. Өөһэдынгөө ажал хэрэг тухай хөөрэжэ үгэхэбди,— гэжэ залуу һаалишан Ю. Ш. Гончикова манда мэдүүлээ һэн..

Баян-Голой фермын малшадай түйлаһан амжалтаяа энэ жэлдэ бүри арьбадхаха байһандань батаар найдамаар.

Д. ДОНДОКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республиканска гурбан мянгатанай клубай гэшүүдтэ кандидадууд **Г. Б. Жимбеева, Ю. Ш. Гончикова.**

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

...МЖЭЛЭЛ БА ӨӨРЫГӨӨ ШҮҮМЖЭЛГЫН ОРШОН БАЙДАЛДА

...омнай боложо бай... ...а республиканудай ...партинуудай съезд... ...легадууд тоосоото ...артийна организаци... ...бэелүүлһэн ажал ...дүнгүүдые согсолно, ...түсэб, зорилгонуу... ...нна. Январиин 30-да ...Белоруссиин ба Уз... ...Компартинуудай ...дээрэ Компартинуу... ...удай ба шалгалтын ...удай тоосоото элид... ...зүбшэн хэлсэгдэнэ. ...урда тээхи документ... ...роектнүүдһээ үндэһэ... ...ан зорилгонууд зүб... ...гдэнэ.

...Белоруссиин Ком... ...XXX съезд хараалһан ...э бэелүүлхэ харгы ...шэлэн ололгодо шэн... ...өөр хандаха гэһэн зо... ...байна.

Ажал хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандаха, эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ, партийна комитедүүдэй ажал ябуулгын гурим болон онол арганудые нарижуулан һайжаруулха, кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, гурим болон журамые бэхижүүлхэ талаар партиин хараа шугам эли бодо үрэ дүнгүүдые үгэнэ гэжэ Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Н. Н. Слюньковой тоосоото элидхэл соо, делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэнэ. Хүнүүдэй үүсхэл эдэбхи дээшэлнэ, коллективүүдтэхи оршон байдал һайжаруулагдана. Тиимэһээ эдэ бүгэдэ республикын экономико хүгжөөлгые эршэдхэлгэдэ һайнаар нүлөөлдэг байха юм.

Республика үйлэдбэриие эршэдхэхэ, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар шиидхэхы хубилалтануудые түйлэжэ шадабагүй гэжэ делегадууд үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй дүнгүүдые шэнжэлхэдээ тэмдэглэнэ. Экономико хүгжөөлгэдэ һомологдоһон мүнгэн зөөри мүнөө дээрээ ашаяа мүртэй харюулнагүй. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын эршэ дэлисэ арадай ажахые оньһото техникээр зэбсэгжүүлгын эршэ дэлисэһээ гээгдэжэ ябана.

Үзэл сурталай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулгын, политическэ хүтэлбэрилгын хэмжээе, партиин бүхы шатануудай эмхидхэлэй ажал ябуулгые дээшэлүүлгын асуудалнуудта съезд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Съезд хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр.

ТАШКЕНТ. Узбекистанай Компартиин XXI съездын делегадууд республикын Экономическа ба социальна хүгжэлтын үндэһэн шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, эдэ бүгэдэ съездын урда тээхи документнүүдтэ үндэһэлнэ гэжэ тэмдэглээ.

Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. Б. Усманходжаев тоосоото элидхэл хэбэ.

Ажал хэрэгүүдые бодото байдалда үндэһэлэн шүүмжэлхы ёһоор хандажа ябуулгын гуримые партида хаа хаанагүй баталха гээшэ Узбекистанай партийна организацида тон шухала удха шанартай байна. Экономико болон ниитын һалбариие хүтэлбэридэ ехэ дутуу дунданууд тохёолдоһон, партийна ажабайдалай ленинскэ гол ёһонуудһаа хадуурал-ганууд болоһон байгаа гэжэ делегадууд тэмдэглээ.

Республикын партийна организаци, Узбекистанай Компартиин ЦК хангалтагүй үйлэ хэрэгүүдые шууд сэхээр сэгнэһэн, эдэ бүгэдын ушар шалтагаануудые элишэлһэн, нэрэ түрэеэ бузарлаһан хүтэлбэрилэгшэдһөө партийна, совет болон ажахын зургаануудые арюудхаха, партида үнэн сэхэ, бээ үгэнги, болбосорол ехэтэй хүдэлмэрилэгшэдөөр бүхы участогуудые бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые абаһан байгаа. Мүнөөшье энэ хүдэлмэри ябуулагдаһаар.

Республика соо байгуулагдаһан хүсэн табан жэлэй туршаа соо хараалагдаһан экономическа ба социальна бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга олгоно гэжэ съездын делегадууд мэдүүлбэ.

Съезд хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр.

(ТАСС).

ШУХАЛА АСУУДАЛНУУДААР

«Ажалай бүтээсын ургалта — үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгын шухала арга нүхэсэл» гэһэн научно-практическа конференци КПСС-эй Советскэ райкомой үүсхэлээр республикын политгэгээрэлэй байшанда үнгэргэгдэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Е. М. Мацуков оролто үгэ хэлэхэдээ, арбан хоёрдохи табан жэлдэ — экономикын хүгжэлтые хурдадхалгын табан жэлдэ үйлэдбэриин гол дүнгүүдэй нэгэнэй — ажалай бүтээсын ургалтые хангалга хадаа онсо ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэбэ.

Конференцидэ районой предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, ахамад мэргэжэлтэд, Зүүн Сибириин технологическа институдай багшанар хабаадаа.

Экономическа эрдэмэй кандидат, ВСТИ-гэй «Экономико ба промышленна предприятинуудые хүтэлбэрилгэ» гэһэн кафедрын багша В. Г. Сараев «Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын гурим ба ажахын механизмые нарижуулан һайжаруулга» гэһэн элидхэл хэбэ. Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой ахамад инженер Г. И. Цуканов ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын гол нүхэсэл, техническэ шэнэдхэн зэбсэгжүүлгэ тухай, «Электромашина» заводой ахамад инженер В. М. Кузьменко ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэ тушаа онсолон тогтоо.

Барилгын хүдэлмэридэ эрдэм, техникын түйлалтануудые нэбтэрүүлгэ ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай экономическа эрдэмэй кандидат, ВСТИ-гэй кафедрын доцент А. Д. Цыремпилов сугларагшадта хөөрэбэ. Хүдэлмэришэдэй салин хүлһэ тогтоолгын ба түлбэриин гуримые һайжаруулхада, ажалай бүтээсэ дээшэлхэ жэшээтэй гэһэн бодомжолоһоо уламжалан оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй директор В. Л. Савельев үгэ хэлээ. Хүтэлбэрилгын хүдэлмэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ арга замууд тушаа техническэ эрдэмэй кандидат, ВСТИ-гэй доцент Л. М. Пляскин тогтоо.

Хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэлгэ, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгын үндэһэн дээрэ машина бүтээлгэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тухай Улаан-Үдын шэлэй заводой ахамад экономист З. Д. Гомбоин, техническэ эрдэмэй кандидат, ВСТИ-гэй доцент А. Н. Петров гэгшэд үгэ хэлээ. Бригадна аргаар ажал эмхидхэлгэ ба урмашуулга тухай Улаан-Үдын телеграфно-телефонно станциин начальник Г. Н. Крылова тогтоо.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь П. А. Чукреев конференцидэ хабаадалсаа.

Манай корр.

ЭДЭЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА — БҮГЭДЭ АРДАЙ ХЭРЭГ

АРГА БОЛОМЖОЁО АШАГТАЙГААР ХЭРЭГЛЭХЭ

Жэлэй эсэстэ хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолжо, саашанхи арга боломжонуудаа элирүүлдэг, зэргэсүүлжэ үзэдэг һайн һайхан заншалтай гээшэбди. Мүнөө манай совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ, мүн үнгэрһэн жэлэйнгээ дүнгүүдые согсолжо байнхай. Шэнэ табан жэлэй эхиндэ урид хэһэнээ зэргэсүүлэн шэнжэлхэдэнь, хэрэглэгдээгүй . нөөсэ арга боломжонууд яһала элирүүлэгдэнэ.

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ эдеэ хоолой продуктнуудые һайн шанартайгаар, улам ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхэ зорилгонуудай хараалагдаад байһан мүнөө үедэ эдэ арга боломжонууд шухала хэрэгтэй гээшэ. Манай ажахы Баргажан голой эхин өөдэ, дээрэ газарта оршодог. Тиимэһээ бусад совхозуудта орходоо нютагтамнай эртүүр хүйтэржэ, хамагһаа орой дулаардаг юм. Илангаяа үхэр мал, хони олоор үсхэбэриидэг манай ажахыда үбэлжэлгын үедэ бэрхэтэйхэн байдаг. Тусхайлбал, үбэлжэлгымнай хаһа үни удаан болзорто үргэлжэлжэ, үбһэ тэжээл дуталдажа, ехэ бэрхэшээл үшөөруулагдана. Илангаяа хабартаа эхэ малаа, абтаһан тугал, хурьгадаа гарза хоролтодо оруулангүй ногоон дээрэ гаргаха гээшэ бидэндэ нилээд хүшэр байдаг. Тиимэһээ ажахымнай партийна бюро малай үбэлжэлгые эхинһээ эсэстэнь хүрэтэр эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ коммунистнуудай, комсомолшуудай эдэбхи үүсхэлые элсүүлхэ талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулна.

Мүнөө үйлэдбэриин участок гэхэ гү, али фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ партийна бүлэгүүд бии болгогдожо, хэхэ, ябуулха хүдэлмэриинь түсэб тодорхойлогдонхой юм. Партийна бүлэгүүдэй гэшүүд коллективэйнгээ хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые хирэ-хирэ болоод лэ согсолон шэнжэлжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень дары усадхахаар тодорхой хэмжээнүүдые абана.

Үнгэрһэн жэлдэ манай ажахын коллектив һү, мяха үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха түсэбөө урагшатайгаар бэелүүлээ һэн. Жэшээлбэл, нёдондо совхозой һаалишад түсэбһөө гадуур 800 шахуу центнер һү бэлэдхэлэй пунктда эльгээгээ. Мүнөө һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд үйлэдбэрилһэн һүеэ нэгэдэхи сортоор тушаана. Намартаа мяханай комбинадта тушаагдахаар суглуулагдаһан малаа һайнаар шахан таргалуулаад, шэгнүүрыень хүсэлдүүлһэн байнабди.

Нёдондо сагай уларил таарамжатай байжа, орооһо таряанай ургаса һайн байгаа. Механизаторнуудной бүхыдөө 22 мянган центнер орооһо суглуулжа, тэрэнэйнгээ 1535 центнерыень гүрэндэ эльгээгээ. Хэрбээ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай хэлэхэ болоо һаа нимэ. Совхозоймнай коллектив табан жэлэй түсэбэй ёһоор 4 мянган центнер таряа тушааха даабариия 7344 центнертэ хүргөө. Тиихэдэ энэ хугасаа соо 22.260 центнер һү тоһоной заводто эльгээжэ, хараалагдаһан түсэбөө 1820 центнерээр үлүүлһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ үхэр малай, хонидой гарзалалга зарим тэды досшолуулагдаа. Энэ нэн түрүүлэн малай гүүртэ, хонидой отарануудта деалгагдаһан ажалдаа харюусалгатай хүнүүдые томилһоной ашаар туйлагдаба. Намартаа манай малшад үбэлжэлгэдөө эмхитэй һайнаар бэлдэһэн байха юм. Тэжээлэй цехүүд хүдэлгэгдэжэ эхилһэн байна.

Хододоо шэнэ онол арга хэрэглэжэ, эрхим амжалта туйладаг түрүүшүүл совхоздомнай олон. Жэшээлбэл, үнинэй һаалишадай нэгэн Е. Ж. Дармаева, Е. Р. Бадмаева, Ц. О. Батуева, Ц. Д. Тудупова гэгшэд үнгэрһэн табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо уридшалан дүүргэһэн байна. Тиихэдэ дүй дүршэлтэй хонишод З. Х. Ухинова, В. Г. Митапов гэгшэд хурьга абажа түлжүүлхэ, нооһо хайшалжа тушааха даабариия урагшатайгаар бэелүүлһэн юм. Магтаал солодо хүртэдэг механизаторнууд Ц. Б. Зандраев, Д. Ц. Аранзаев, В. Я. Телятников, Б. Ц. Цыремпилов гэгшэд хододоо амжалтатай ябадаг.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтахын түлөө мүнөө совхозоймнай малшад, хонишод, һаалишад социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой ажаллана. Үнгэрһэн жэлэй декабрь һарада ажахымнай коллектив малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, үбэлэй һарануудта мал ажалай продуктнуудые улам ехээр үйлэдбэрилхээр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, районойнгоо колхоз, совхозуудай малшадай дунда үүсхэл гаргаа юм.

Эдеэ хоолой продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхээр ажалай тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлһэн совхозоймнай коллектив үүсхэл гаргахаһаа урид бэелүүлхээр хараалһан зорилгонуудаа, арга боломжонуудаа зэргэсүүлэн шэнжэлһэн байна. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхөөр республика соогоо үүсхэл гаргаһан Зэдын районой Борьёсгой совхозой, Мухар-Шэбэрэй районой Заганай колхозой коллективүүдэй уряае һайшаан дэмжэһэн манай ажахын малшад бүхыдөө үдэр соо 510 тонно шанаржуулагдаһан тэжээл буйлуулан бэлдэхэ гурбан цехүүдээ һаадгүй хүдэлгөө юм. Мүн малай гүүртэ, фермэ, хонидой отарануудта хонин, үхэрнүүдэй ууха уһан заабол бүлеэдхэгдэнэ. Мүрысөө үүсхэгшэд үбэлэй һарануудта малайнгаа тэжээл гамтайгаар гаргашалхаар хараалаа.

Үбэлэй һарануудта зооветеринарна болон экономическа һургуулиин хэшээлнүүд тусхай графигай ёһоор үнгэрэгдэнэ. Совхозой партийна бюро, профсоюзай организаци бригада, коллектив бүхэнэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, дүнгүүдыень арбан хоног бүридэ, һара бүхэндэ, үбэлжэлгын эсэстэ согсолхоор хараалаанхай. Ажалай тэмсэлэй арбан хоногой дүнгөөр эрхимлэгшэдтэ дамжуулгын улаан вымпелнүүд, һарын дүнгөөр шалгарагшадта мүнгэн шан барюулагдана.

Совхозоймнай һаалишад бии байгаа арга боломжонуудаа хаража, шэнжэлжэ үзөөд, үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахаар шиидээ юм. Тиихэдэ үхэршэд гүрэндэ тушаагдаха малаа шахан таргалуулхадаа, үхэр бүхэнэй шэгнүүрыень хоног бүри дунда зэргээр 800 граммаар нэмээжэ, мяханай комбинадта туд бүреэ 350 килограмм шэгнүүртэй үхэр тушааха зорилго табяа.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэһэнэй ашаар 100 эхэ мал бүхэнһөө 82 хурьга, 82 тугал, 65 унага түлжүүлхэ уялга абаһан байна. Мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхэ зорилго хараалһан совхозоймнай коллектив байгша ондо ниитынгээ адууһа малай тоо толгойе олошоруулха түсэбөө сүм дүүргэхэ аргатай юм.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1985 он) Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев элидхэл хэхэдээ, «Зохёон хараалагдаһан түсэбүүдэй хэды зорилжуулжа байгаашье һаань, хараалһан зорилгонуудаа имагтал шанга, бүтээсэ ехэтэй ажалаар туйлажа болохо. Совет хүн бүхэнэй, ажалша коллектив бүхэнэй, партийна организаци бүхэнэй зүгһөө тодорхой хэрэгүүд хэрэгтэй. Бүри эдэбхитэйгээр / хүдэлмэрилхэ саг ерээ. Энэмнай мүнөөдэр гол шухала. Партийна, совет, ажахын, профсоюзай организацинууд бүхы хүсэ шадалаа, манай бүхы нөөсэнүүд болон арга боломжонуудые, нэн түрүүн хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлые, урдахи зорилгонуудые шууд бэелүүлгэдэ элсүүлхэ уялгатай» гэжэ зааһан байна.

Энэ зүб. Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбые түрүүшын жэлһээ урагшатайгаар дүүргэхын тула ажахыдамнай мүнөө ехэ ажал хэгдэнэ. Жэшээлбэл, совхозоймнай коммунистнууд ээлжээтэ партийна суглаан бүхэндөө ажахынгаа али нэгэ гол һалбариин хүгжэлтэ тухай зүбшэн хэлсэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень дары усадхахаар зохихо хэмжээнүүдые хараална. Намарһаа мүнөө хүрэтэр боложо үнгэрһэн партийна суглаануудта хони, үхэр үсхэбэрилгээ улам хүгжөөхэ асуудал харагдаа һэн. Совхозой коммунистнуудай партийна суглаануудһаа гадна арадай депутадуудай Аллын сомоной Соведэй гүйсэдкомой сессинүүд дээрэ малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэхэ шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

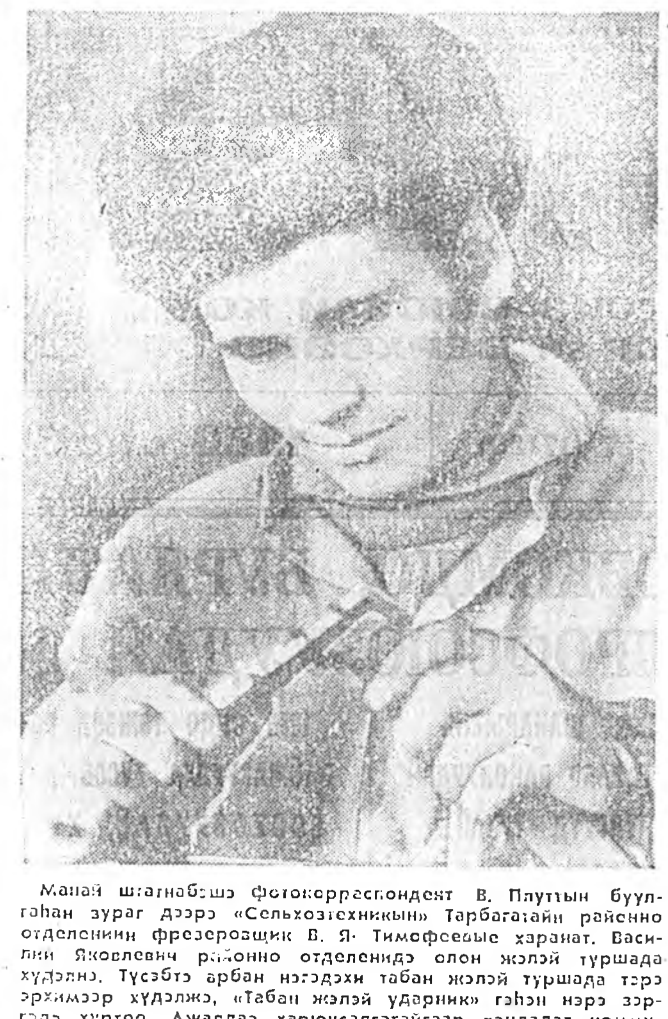
Коммунистнууд, депутадууд Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ горитойхон хубитаяа оруулалсаха байһанаа һайн мэдэрнэ. Тиимэһээ илангаяа коммунистнууд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хэжэ, ябуулжа байһан ажал тухайгаа хирэ-хирэ болоод лэ тоосодог гуримтай.

Мүнөө үедэ совхозой дирекци, партийна бюро, профсоюзай организаци социалис мүрысөөндэ шалгарагшадые урмашуулха шэнэ арга хэрэглэхээр хараална. Ушарынь гэхэдэ, урдынхидал адли эрхимлэгшэдтэ табан гү, али арбан түхэриг барюулхада ямаршье эдэбхи үүсхэл бадараанагүй ха юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ совхозой партийна бюро совхозой коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри яһала ашаа үрэтэйгөөр ябуулна. Мүн энэ хугасаа соо ажалай журам бэхижүүлхэ талаар ехэ ажал хэгдээ.

Партиин документнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ байһан мүнөө үедэ манай ажахын малшад, хонишод, һаалишад байгша ондо абаһан социалис уялгаяа сүм дүүргэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эрхим амжалта туйлахаар бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

А. ЦЫРЕМПИЛОВ,
Хурамхаанай районой Дэрээнэй совхозой партбюрогой секретарь.

Манай штатнабэшэ фотокорреспондент В. Плутын буулгаһан зураг дээрэ «Сельхозтехникын» Тарбагатайн районно отделениин фрезеровщик В. Я. Тимофеевые харанат. Василии Яковлевич районно отделенидэ олон жэлэй туршада хүдэлнэ. Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада тэрэ эрхимээр хүдэлжэ, «Табан жэлэй ударник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг коммунист Тимофеев хамта хүдэлдэг нүхэдтөө жэшээ харуулдаг, хэрэгтэй болоо һаа, хэндэшье һаань туһалхые оролдодог, урагшаа һанаатай хүн. Отделениин коммунистнуудай этигэл найдабарида хүртэжэ, В. Я. Тимофеев Тарбагатайн районно партийна конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаа һэн.

ШЭНЭ ГУРИМААР ХҮДЭЛДЭГ БОЛОХОНЬ

Онохойн модоной комбинадай Иван Ильич Кузнецовой толгойлдог бригада арбан нэгэдэхи табан жэлдэ нэгэ миллион кубометр модо тайраһан байна. Энэ амжалта коллективэй бригадна подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэн дээрэһээ туйлагдаа. Үшөө хорин гурбан коллектив энэ гуримаар ажалладаг болонхой.

Тэдэнэй олонхинь хоорондоо нэгэдэжэ, ниитэ нэгэн нарядаар ажалладаг 13 комплексно томо бригада болгогдобо. Модо ашадаг ба зомгооһоор хабгагай гаргадаг цехэй зарим бригаданууд энэ жэлдэ хамтын гуримаар ажалладаг болохоор хараална. Тиигэжэ 1986 ондо комбинадай бүхы бригаданууд түрүү гуримаар ажал хүдэлмэриеэ эмхидхэжэ эхилхэ юм.

Г. ДАМДИНОВА.

ХАЙНАГ ҮХЭРНҮҮД НҮҮЛГЭГДЭНЭ

Ахын районой Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Коммунизм» колхозуудта ниитын малай үбэлжэлгын шалгалта үнгэргэгдэбэ. Үбһэ тэжээлээр ехэтэ дуталдаһан дээрэһээ «50 лет Октября» колхозой 500 гаран үхэр эдэ ажахынуудта угтэһэн юм. Тисса болон Балагта гэжэ голнуудтахи һалхигүй газарта энэ ажахын гүүртэнүүд асарагдаһан байгаа. Тиихэдэ хүршэ ажахынуудынь «50 лет Октября» колхозой малшадта үбһэ тэжээлээр болон хоёр дахин хэрээр туһалаа.

Энэ ажахын хэдэн гүүртэ хайнаг үхэрнүүд хүршэ Түнхэнэй райондо асарагданхай. Энэ үүлтэрэй үхэр саһаар хомор шэнэ нютагта асарагдахадаа, бэлшээриин хагдан дээрэ манагдадаг болоо.

Б. ДАМДИНОВ.

ДУРАДХАЛНУУДЫЕ ХАРААДАА АБАН...

Хэр угһаа хойшо Буряадай уран гартай дархашуулай алтаар, мүнгөөр, яһаар, модоор бүтээһэн угалза хээтэй эмээл, хутага, эхэнэрэй зүүдхэлнүүд, гэрэй эд хэрэгсэлнүүд болон бусад бүтээлнүүд хүн зониие үнинэй гайхуулдагшье, гайхуулжашье байдаг гээшэ. Эртэ урдын уран дархашан мэргэжэл шадабариия, зэр зэмсэгээ ури хүүгэдтээ дамжуулдаг байһан юм. Мүнөө үе сагта манай орондо уран бэлигтэниие хүндэлдэг, али болохо туһаламжа үзүүлдэг, саашанхи харгы замдань дэмжэлгэ үзүүлдэг гээшэ. Оюун бэлигтэй уран дархашуулые нэгэдүүлэн хүдэлгэхэ зорилготойгоор 1950 онуудаар уран бэлигэй зүйлнүүдые бүтээдэг предприяти байгуулагдаһан түүхэтэй. Ябан-ошон уран бэрхэ дархашуул олошоржо, бүри ехэ продукци бүтээхэ арга боломжо бии болоод, энэ предприяти 1972 ондо дурасхаалта бэлэгүүдэй завод болгогдоо һэн. Заводой бүридэлдэ гарай бэлэгүүдые, галантерейнэ, шаажан зүйлнүүдые бүтээдэг, угалзатуулан оёдог цехүүд ородог юм. Мүнөө заводой хүдэлмэришэдэй бүтээлнүүд ганса республика соогуураашье бэшэ, үргэн ороной бүхы зүг руу эльгээгдэжэ, нилээд мэдээжэ болонхой.

— Түрүүшын жэлдэ заводоймнай коллектив 500 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн һаа, үнгэрэгшэ 1985 ондо 2 миллион гаран түхэригэй продукци бүтээн гаргаһан байха юм, — гэжэ предприятиин социалис мүрысөөнэй талаар инженер Галина Тимофеевна Устимова хөөрэнэ. — Үнгэрэгшэ жэлэй даабариие сүм дүүргээ һэмди. Предприятида дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ дурасхаалта бэлэгүүдэй цехэй коллектив түрүүлнэ.

/Энэ цех предприятиин эгээл томо цех мүн. Эндэ илангаяа олон хүдэлмэришэд ажаллана. Цехэй коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ бүтээн гаргадаг продукцияа шэнэлэн хубилгаа һэн. Эдэ бүтээлнүүдыень республикын хүн зон, айлшадшье дуратайгаар худалдан абадаг болоо.

— Цехэймнай дархашуул мельхиороор, сад, зэдээр, яһаар, модоор янза бүриин 40 гаран продукци бүтээнэ. Үнгэрэгшэ жэлһээ эхэнэрэй зүүдхэлнүүдые — мельхиороор, яһааршье, бугааг, һиихэ, бэһэлигүүдые хэмэл шүрэнүүдээр гоёон бүтээжэ эхилээбди, — гэжэ цехэй начальник Цырен Дамбаевич Гармаев хөөрөөгөө эхилнэ. — Үнинэй дархашуул А. В. Нимаев, Г. И. Бардамов, П. Е. Баторов гэгшэдтэ тон харюусалгатай хүдэлмэри хэхыень даалгадагбди. Дүй дүршэл ехэтэй эдэ бэрхэ дархашуул эхэнэрэй үбсүүнэй зүүдхэлнүүдые, бугааг, һиихэ, бэһэлиг, хутага, гааһа шадамар бэрхээр дархалдаг. Элдэб янзын хэмэл шулуу эдэ бүтээлнүүдтээ хоноожо, шэмэглэжэ шададаг юм. Уран дарханай шадабариие шудалһан А. А. Андреев, В. Г. Переломов, бусад хүдэлмэришэд яһаар элдэб янзын үзэсхэлэнтэ һайхан зүйлнүүдые бүтээдэг юм. Тэдэнэрэй яһаар уран гоёор дархалһан һиихэ, бэһэлигүүдые хүн зон һайшаажа, дуратайгаар абадаг болонхой.

Энэ цехтэ республикымнай хүдөөгэй районуудһаа ерэһэн залуу хүбүүд олон юм. Олонхинь локомотив-вагон заһабарилгын заводой дэргэдэхи техническэ мэргэжэлэй училищиин таблагшадай отделени дүүргэһэн байха юм. Эдэ залуу хүдэлмэришэд хэдэн һарын туршада үнинэй, бэрхэ дархашуулай хажууда хүдэлжэ, мэргэжэл шадабариия дээшэлүүлнэ. Тэдэнэр модоор хилээмэнэй, дабһанай, перец хадагалха амһарта, бусад зүйлнүүдые уран гоёор дархална. Гэбэшье энэ продукци үшөөл багаар гаргагдана гэжэ тэмдэглэлтэй. Имэ продукци хүн зон дуратайгаар худалдан абажа, бүри ехээр гаргахыень дурадхана.

Шаажан зүйлнүүдые бүтээдэг цехэй коллектив 16 янзын продукци гаргана. Тэдэнэй дүрбэниинь «Новинка» гэһэн тэмдэгтэйгээр бүтээгдэнэ. Цехэй коллектив бүтээн гаргадаг продукциингаа ассортиментые шэнэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Бүтээн гаргадаг элдэб янзын амһартые бүри зохидоор, гоё һайхан шэрэнүүдээр шэрдэхын тула эндэхи хүдэлмэришэд ажалай түрүү онол арганууды, шэнэ технологи үйлэдбэридөө зоримгойгоор нэбтэрүүлнэ. Цехэй түрүү хүдэлмэришэн Валентина Григорьевна Маркизова продукциин шанар һайжаруулха талаар уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ һэн.

Жэшээлэн хэлэбэл, сайн сервиз, пельмен шанаха амһарта болон бусад шаажан зүйлнүүдые бүтээхэ технологи эндэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргахын тула шаажан хайлуулдаг түхеэрэлгэ тодхоогдоо, тусхай хэбүүд бүтээгдээ юм. Түрүү хүдэлмэришэн Людмила Иннокентьевна Халзушиковагай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд шэнэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха. Нэгэ нарядаар хүдэлдэг бригадын коллектив мүнөө эдэ зүйлнүүдые бүтээн гаргаха технологи шудалаа. Дүршэл шадабаритай болоһон үнинэй хүдэлмэришэн Татьяна Никитична Овчинникова шэнэ технологи шудалха хэрэгтэ бригадынгаа залуу гэшүүдтэ туһалһан, ойлгоогүй юумыень заажа үгэһэн байха юм.

Мүн лэ нэгэ нарядаар ажалладаг Зинаида Бадмацыреновна Эрдынеевагай ударидадаг бригада шаажан амһарта шэмэглэн, гоёор зуража, болбосон түхэлдэнь оруулдаг юм. Шэмэглэн зурахадаа бэрхэ А. Теркец, Н. Сардонова, Л. Чемезова, В. Банзаракцаева гэгшэдэй хүдэлмэриие суг хүдэлдэг нүхэдынь үндэрөөр сэгнэдэг. Тэдэнэрэй бүтээһэн шэнэ зүйлнүүд байгша ондо худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээгдэжэ, хүн зоной анхаралда дурадхагдаха.

Гаргадаг продукциингаа шанарые нарижуулан һайжаруулха талаар заводой коллектив ехэ юумэ хэнэ. Заводой ахамад уран зураашан Тамара Николаевна Тимина энээн тушаа иигэжэ хэлээ һэн:

— Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада бүтээн гаргадаг продукциингаа ассортиментые шэнэлхын тула ехээр оролдоһон байнабди. Олон шэнэ зүйлнүүднай хүн зондо һайшаагдаа. Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада энэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Бүтээдэг продукцимнай 50—60 проце[...] Буряад үндэ[...] эхэнэрэй ш[...] хутага, гааһан[...] дукциин ас[...] лэгдэхээр хар[...] зоной һанам[...] дые шэнжэлж[...] ажалдаа нэбт[...]

Заводой ур[...] бүтээлнүүдые[...] хай дэлгүүр[...] нээгдээ. Лен[...] үйлсэдэ орш[...] магазинай [...] хаалта бэлэг[...] гай ахалаг[...] А. Г. Калинин[...] рэнэ:

— Манай [...] шэ жэлэй [...] нээгдэһэн [...] бэлэгүүдэй за[...] дые худалда[...] бии болгогдо[...] уран дарх[...] жэлнүүдэй [...] публикын хү[...] та ехэл һай[...] рэй зүүдхэл[...] тага, шаажан[...] далга иланга[...] далдан аба[...] шанар һайжа[...] намжа дурад[...] даг заншалта[...] нуудыень за[...] шэдтэ дам[...] шээлхэдэ. [...] һартада бар[...] хал оруулха[...] заводой тул[...] жуулаа бэлэ[...] амһарта бар[...] гагдана. Хүн[...] тайгаар аба[...] далдан аба[...] дурадхалнууд[...] лектив шэн[...] дөө бэелүү[...] ажаглалта х[...] тээлнүүдэйнь [...] гүүр юм. Б[...] руулхаар ха[...]

Магазинай [...] Калининагай [...] зүйтэй Үнг[...] жэлэй [...] гаргадаг зар[...] үнэ сэнгые [...] даруулһан б[...] даа зарим [...] сэн хямдару[...] лагдана. Хүн[...] дурадхалнууд[...] жа, үйлэдбэ[...] дэг байһан[...] Энэнь гарга[...] гаа ассорти[...] шанарые [...] рэгтэ ехэ ну[...]

Д. [...]

АЖАЛААР ТУЙЛАГДАҺАН ЭТИ[...]

КОММУНИСТ ТУХАЙ

Зэдын районой Ториин совхозой хоёрдохи отделениин коммунистнууд нютагайнгаа медфельдшер Мария Никитична Десятоваe хоёрдохиоо партийна эхин организациингаа секретаряар һунгаа юм. Совхозой энэ отделенидэ малшад, таряашад-механизаторнууд лэ гол түлэб ажалладаг.

Имэ шэглэлтэй хүдэлмэришэд аад, фельдшер хүниие партийна организациингаа секретаряар ямар ушарһаа һунгадаг юм ааб гэжэ һонирхомоор гээшэ бэзэ. Имэ асуудалтайгаар малшадташье, механизаторнуудташье, адуушандашье хандаа һаа, нэгэл харюу абахат: «Мария Никитичнамнай мантаяа суг хамта үдэһэн, ажалша бүлын басаган хадаа ажал бүхэнэй амта таниһан, гараа хүргэһэн хүн юм».

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда абынгаа мордоходо эхэтээ, хоёр ахатаяа үлэһэн багахан Мария басаганай эжыгээ дахажа хабаадаагүй ажал хомор байха. Тиимэл хадаа мүноошье нютагайнгаа хүн зоной ажал хүдэлмэриин ябаса тухай һайнаар мэдэжэ, ойлгожо байдаг.

Ториингоо дунда һургуулиие дүүргэһэнэй удаа Хяагтын медицинскэ училищида һуралсажа, тэрэнээ дүүргээд, Шартахи нютагтаа фельдшерэй тушаалда хүдэлхөөр эльгээгдэһэн байгаа. Тэрээнһээ хойшо 28-дахи жэлээ Мария Никитична нютагайнгаа зоной элүүр энхын түлөө тэмсэжэ ябана. Илангаяа малшадай нуудал байдалые, ажал хүдэлмэриин эрхэ байдалые зохид һайн болгохо, хаа хаанагүй ариг сэбэр байдал тогтонижоруулха, элдэб үбшэ хабшанһаа һэргылхэ, хүүгэдые зүбөөр хүмүүжүүлгын болон бэе махабадыень тонижуулгын, үхибүүдтэй эхэнэрнүүдэй ажал хүдэлмэриин, архи, тамхинтай тэмсэлгын оройошье, бэрхэтэйшье асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хабаадалсаһан, тухашаралсаһан байна.

Нютагай Соведэй сессинүүд, зүблөөнүүд дээрэ гү, али ажахын алишье суглаан дээрэ Мария Никитичнагай хабаадалсадаггүй, дурадхалнуудые оруулдаггүй ушар үсөөн байдаг. Өөроо саг үргэлжэ — үбэл, зуниие, холо, ойрые иилгангүй малшадташье, адуушадташье хүрэжэ, тэдэнэй бэеын элүүрые, ариг сэбэр байдалые шалгадаг, хинадаг, туһаламжа хүргэдэг хадаа тон хүндэтэй айлшаниинь болодог. Ябаһан лэ газартаа ажахын асуудалнуудаар, хүдэлмэришэдэй һанал бодолнуудаар һонирхонгүй үнгэрдэггүй тула алишье сагта бүхы юумые нютаг соогоо мэдэһэн, хараһан байдаг юм.

Нюдөөрөө хараһан дутагдалнуудай хажуугаар миин гарадаггүй хүн. Ябашье тэрэниие усадхаха арга хэмжээнүүдые бэдэрдэг, олодог заншалтай. Комм[...] гэ, харюусал[...] гэлжэ һэчүү[...] үгэдэг, комму[...] тэшье шанга[...] ретарь гэжэ [...] хой. Партийн[...] гаа зэргые [...] хидхэлэй, па[...] скэ сурталай [...] дэр хэмжээ[...] эрилтэтэй зо[...] ха хэрэгтэ [...] хандуулдаг, [...] зациингаа [...] лүүлдэг байн[...]

Өөрынгөө [...] мэридэ эрхим[...] салгатайгаар [...] лүүлдэг ком[...] хажуугаар ни[...] дэ эдэбхитэй[...] Мария Никит[...] нютагайнь ко[...] тийна хүтэлб[...] тагай Соведэй [...] гажа, үндэр [...] үзүүлнэ.

Мария Ни[...] ажалайнга тү[...] Тэмдэг» орд[...] ветеран» гэһ[...] ряадай АССР-[...] ведэй Презид[...] лэй грамота[...]

Боложо үнг[...] онно ээлжээт[...] конференциин [...] дөөгэй юрын [...] хозой отделен[...] эхин организ[...] Мария Никит[...] областной па[...] ренциин де[...] дүүгаар һунг[...]

Зэдын рай[...]

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

В. ЗАТВОРНИЦКИИН БРИГАДА — СЪЕЗДЫН УРДА ТЭЭХИ АЖАЛАЙ ВАХТАДА

Москва мүрэнэй эрьедэхи үндэр түбөө дээрэ ниислэлэй баруун-хойто зүгтэ гурбан жэлэй туршада шэнэ микрорайон урган бодобо. Энэ микрорайон Строгино гээд нэрэтэй. Мүнөө эндэ 150 мянган хүн ажаһууна. Олон дабхар гэрнүүд, гудамжанууд, трамвайн, троллейбусэй лининүүд —эдэ бүгэдэ ажабайдалай түгэс хүгжэлтын амисхаалые гэршэлнэ.

Гэбэшье Строгинодо мүнөөшье барилга үргэлжэлүүлэгдэнэ. Барилгашадай социалис уялганууд соо элдэб олон барилганууд: байрын гэрнүүд ба һургуулинууд, больницанууд ба хүүгэдэй саадууд, магазинууд ба хангалгын предприятинууд — энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагдахаар хараалагданхай. Тэдэнэй олонхинь КПСС-эй XXVII съездын нээгдэтэр баригдажа дүүргэгдэхэ юм.

Барилгашадай съездын урда тээхи мүрысөөндэ Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXVI съездын делегат Владимир Андреевич Затворницкиин бригада найдамтай түрүү һуури эзэлнэ.

— Манай коллектив Строгинодо 22 дабхар хоёр байшан гэр бодхоогоод, мүнөө гурбадахи гэрэйнгээ барилгада оронхой. Бригада түрүүшын 15 дабхарай барилгые партиин XXVII съезд болотор дүүргэхэ уялга абаа юм. Энэ жэлэй дүүрэтэр эндэ һургуули, больница, хилээмэнэй магазин, парикмахерска бариха ёһотойбди.

Затворницкиин бригада элдэб хэрэглэлэй олон байшан гэрнүүдые Москвада бодхоогоо. Бригадын бодхооһон гэрнүүдые дээрэ дээрэнь табяа һаа, 2000 дабхар огторгой тулама үндэр байшан болохо һэн. Талмайнгаа талаар эдэ гэрнүүд городской 150—200 мянган хүн зонтой бүхэли район болохо байна. Гэбэшье ниислэлэй барилгашадай дунда энэ бригада бодхоогдоһон гэрнүүдэйнгээ тоогоор суутай болоогүй юм. Бригада ажалай эмхидхэлгые саг үргэлжэ нарижуулдаг, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шэнэ шэнэ нөөсэ арганууды бэдэржэ хэрэглэдэг, барилгын шанар дээшэлүүлдэг юм.

Владимир Андреевич коллектив тухайгаа түрэл гэр бүлынхид тухайгаа хөөрэжэ байһандал урин дулаан үгэнүүдые хэлэнэ. Энэньшье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, бригадын бүхы 39 гэшүүдэй олонхинь 30 гаран жэлэй туршада — ПТУ дүүргэһэн сагһаа хойшо — тэрээнтэй суг хүдэлнэ ха юм. Олон үгэгүйгөөр бэе бэеэ тэдэнэр ойлгодог. Ажал хэрэгтээ хайша хэрэг хандадаг хүнүүд Затворницкиин бригадада удаан тогтодоггүй.

Бригадиртай гү, али юрын хүдэлмэришэнтэй хоорэлдэхэдөө, коллективые бүридхэлгэдэ партийна бүлэгэй, профсоюзна организациин ямар ехэ үүргэ дүүргэдэг байһые ойлгохоор. Үйлэдбэриин, ажабайдалай ехэ дүй дүршэлтэй дээрэһээ нэрэ хүндэтэй болоһон бригадирай үгын эндэ онсо удхатай байдагынь ойлгосотой.

Барилгашанай олон ондоо мэргэжэлтэй байхаһаа гадна Затворницкий бодото байдалые уридшалан зүбөөр ойлгодог хүн. Бригадынгаа гэшүүдые хубаарилан табихадаа бэрхэ. Хэнэй ямар участогта хүдэлөө һаань, ажалынь урагшатай, ашаа үрэтэй байхаб гэжэ тэрэ һайн ойлгодог, хүниие ойлгодог, зүб шиидхэбэри абадаг бэлигтэй. Бригададань шэнээр ерэһэн хүндэ туһалжа, эдэбхи үүсхэлтэй, ажалаар шалгалта гараһан хүнүүдтэй түшэглэн ажал хүдэлмэриеэ эмхидхэдэг.

Энэ бүгэдын гэнтэ бии болоогүйнь ойлгосотой. Эдир наһаниинь таряашанай ехэ гэр бүлэдэ үнгэрөө. Эжыһээ бага наһандаа таһарһан юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэдэ, аханинь фронт мордобо. Владимир тиихэдэ гэр бүлэеэ тэжээхэ хүниинь боложо үлөө һэн. Һүүлээрнь ПТУ-да орожо һураа.

Затворницкий мүнөө түрүүшынгээ һурган хүмүүжүүлэгшэдые — Орловые, Леонтьевые, аха дүү Мезоновуудые — һайн үгөөр, һайхан сэдьхэлээр һанан дурсадаг. Тэдэнэй һургаал дэмы үнгэрөөгүй. Владимирта тэдэнэр гансал ажалайнгаа дүршэл шадабариие дамжуулан үгөө бэшэ, харин шэнэ юумэ үүсхэжэ хүдэлхэ амта танюулһан байгаа бшуу. Тиимэһээ тэрэнэй барилгашадай комплексно бригада байгуулха тухай үүсхэлэй эхи табиһаниинь үндэһэтэй ёһотой. Урдандаа нэгэ участок дээрэ шулуушад, ашаа буулгагшад, элдэб ажал хэдэг барилгашад, бусад мэргэжэлтэд өөһэд өөһэдынгөө ажал хэдэг һэн. Затворницкиин эдэохеэр бригадын гэшүүд дүтэрхы мэргэжэлнүүдые шудалжа эхилһэн юм. Тэрэнэй ашаар бригадын гэшүүдые ямаршье ажалда хэрэглэхэ аргатай болобо. Хэрэгтэй һаань, барилгын материалнуудые буулгаха хүдэлмэридэ ямаршье хүниие хабаадуулдаг болоо һэн. Тиигэжэ бригадань 12 хүнөөр үсөөрһэн, харин ажалайнь бүтээсэ нэгэ хахад дахин дээшэлһэн байна.

Ээлжээтэ гэрэй барилгын дүүрэхэдэ, ажалай үндэр шанар тухай паспортда хабсаргагшад, электригүүд, штукатурщигууд бултадаа гараа табидаг. Тиихэдэ тэдэнэр барилгын шанарай түлөө хубиин харюусалгатай болоно ха юм. Хоёр жэлэй туршада ямар нэгэ дутагдалай гараа һаа, тэрэниие өөрөө усадхаха ёһотой. Иигэжэ харюусалга мэдэрэлгэ бригадын гэшүүдэй журам дээшэлүүлнэ. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада тэдэнэр тухай хүдэлмэриин шанарай талаар нэгэшье гомдолой ороогүйень тэмдэглэхэ шухала.

Затворницкиин бригадын дүй дүршэлые оронноймнай олон барилгашад халан абанхай. Тэзд бригадир туйлаһанаараа һанаагаа амараагүй. Бригадынгаа бодхоожо байһан барилга дээрэ хүдэлмэриин шэнэ график нэбтэрүүлхэ гэжэ тэрэ шиидэнхэй.

...Барилгын талмай дээрэ бригадирай гэрхэн соо барилгада хабаададаг бүхы эмхинүүдэй түлөөлэгшэд — барилгын материалнуудаар хангагшад, транспортнигууд, лифтнүүдые хабсаргагшад, электригүүд, гэрэй досоодохи талые гоёон шэмэглэгшэд — суглараба. Затворницкиһаа элдэб олон асуудалнуудые һурана:

—Ажал эмхидхэлгын шэнэ янза ямар удхатайб?

— Шэнэ график «барилгын конвейерэй» элдэб олон звенонуудай эмхитэй ажал хангаха ёһотой,— гэжэ Владимир Андреевич тайлбарилна.— Барилгын дүүрэхэ шатада гэрэй досоодохи талые гоёон шэмэглэгшэдһээ тушаалгын болзор дулдыдадаг ха юм. Шэнэ графигай ёһоор тэдэнэр табан дабхарай хабсаргагдаһанай һүүлээр хүдэлмэриеэ эхилдэг болохо. Урдандаа тэдэнэр гэрэй бүхы дабхарнуудай бодохые хүлеэжэ байда[...] Ажалай түлөө [...] салгые дээшэлү[...] ойлгосотой.

— Шэнэ гра[...] орёо гү?

— Бүхы шэнэ[...] бэрхэшээлнүүд[...] бшуу. Ажалые [...] хэхэ хэрэгтэ б[...] һэдхэл, нэн [...] арга боломжо[...] үзэхэ хэрэгтэ[...] юумэеэ бодом[...] бди, бригадымн[...] тэрхы хэдэн м[...] лоо. Амжалта [...] найданаб...

— Ажалай ш[...] ямар үрэ үгэх[...]

— Эгээл шух[...] хэдэ, барилгын [...] 6—7 һара хүр[...] хо...

Ажабайдалда[...] урагшатай байха[...] лайнгаа сагые [...] рэглэхэ, бригад[...] зүбөөр түсэблэ[...] таа анхаралта[...] бүгэдэ Социали[...] рой, КПСС-эй [...] митедэй гэшүүн[...] рациин Верхов[...] путат Владимир [...] абари зангай [...]

Алекс[...]

Г. ЕЛ[...]

...од—хүдөөгэй ажалшадта

...АГАЙНГАА ЭРИЛТЭДЭ ХАРЮУСАХА

ЭРИИН УЧАС... ...ДЫЕ соёлоор та... ...гэшэ соёлой... ...ствын худөлм... ...шухала зорил... ...энэй тулада му... ...л-гэгээрэлэй ху... ...эмхинүүд олоор ...онхон, тэдэнэй ...техническэ баа... ...үй hайжаруу... ...эшэ. Тиин рес... ...манай хамта ...60-аад эмхи бүр... ...гаран автоклуб, ...660 библиоте... ...о-түхеэрэлгэ бо... ...р тоологдоно. Тэ... ...нь хүдөө нюта... ...бхинүүлэгдэнхэй. ...хүдөөгэй ажал... ...бүри дээшэлжэ ...й эрилтэнүүдые ...тан. Ажалша... ...талаар хангаха ...ублика соом... ...аянгаан соёл-гэ... ...мэрилэгшэд, ар... ...итература солон ...түлөөлэгшэд ха... ...а. Тэдэнэй олон... ...хүдөөгэй үйлэд... ...огууд дээрэ ху... ...байдаг гэжэ тэм...

...манай театрнуу... ...илармониин мэр... ...игтэн хүдөөгэй ...олон тоото кон... ...аүжэгүүдые да... ...ог. Гэхэтэн хал... ...идые соёлой та... ...хэрэгэй илангаяа ...эл-гэгээрэлэй ху... ...эдэй үг зорилго ...мэдээжэ. Тэдэ... ...ар ипаланье схэ ...боелүүлжэ байдаг ...жэл бүри олон ...ээ ябуулгануу... ...одо концерт, лек... ...матическа үдэ... ...үнгэргэдэг. Тэдэ ...н түлөө ажахы... ...нэнүүдээр, хэ... ...аар, бригадануу... ...гдэдэг байна. Энэ ...н-Голой, Тарба... ...агын, Загастайн, ...ергинэй, Подло... ...естэйн, Санагын, ...хэнгын, Кабан... ...Уланхаанай бо... ...он клубууд, био... ...ехэ дуй дүр... ...онхой.

...оной ниитын ма... ...гэ хүдөөгэй ажал... ...эрилтэ ехэтэй зо... ...табиихай. Рес... ...манай мал ажа...

лай 4000 гаран гүүртэ, отара, фермэнүүд тоологдоно. Тэдэ бүгэдэ hара бүри соёлой талаар хангагдадаг байна. Энэ шухала хэрэгтэ hүүлэй жэлнүүдтэ комплексно хангалгын гурим хэрэглэгдэдэг болонхой. Тэрэнэй ёhоор тусхай хараалагдаhан үдэрнүүдтэ малай фермэнүүд болон хонидой отаранuудта ажаллажа байгшадта автолавка, автоклуб, ажаhуудалан хэрэглэмжэ хангалгын албанай болон медицинын хүдэлмэрилэгшэд ябажа байдаг. Энэ хэрэгые анхан Хоринн районой Үдын соёлой-спортивна комплексын эдэбхитэд эмхидхэжэ, яhала амжалтатайгаар хэдэн жэлдэ бэелүүлнэ. Мүноошье, үбэлжэлгын эхинhээ хойшо үдынхид совхозойнгоо малшадта ошожо, олон тоото концертнүүдые үгэhэн, фильмүүдые харуулhан, мүн элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ улаан булангууд ехэ нүлөөтэй гээшэ. Республикымнай hү haалиин фермэнүүдтэ 326 улаан булан тоологдоно. Тэдэнэй дунда конкурснууд жэл бүри үнгэргэгджэ, тэндэхи харуулан онлгуулха агитациин удха шанар улам гүнзэгырүүлэгдэдэг гээшэ. Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой Далахаин hү haалиин комплексын, «Сибиряк»-колхозой Еловско, Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай фермэнүүдэй, мүн Бэшүүрэ районой Бодонгуудай совхозой мал шахалгын комплексын улаан булангуудай хүдэлмэри hайшаалтай байдаг. Тиихэдэ Загарайн районой ажахынуудай, илангаяа «Гигант» колхозой, Хүрбын туршалга-үйлэдбэриин ажахын фермэнүүдэй улаан булангуудай хүдэлмэри магтаалда хүртэдэг.

Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые соёлой талаар хангалгада заншалта болоhон үбэлэн арбан хоног hонирхолтой. Тэрэ арбан хоногой туршада, урьдшалан баталагдаhан графигай ёhоор, ажахын газар дээрэ байнан соёлой байшангай гү, али клубай, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хараалhан хэмжээ ябуулгануудаа бэелүүлдэг. Иимэрхүү зүйлэн хүдэлмэри илангаяа Сэлэнгын, Хэжэнгын, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын болон Тарбагатайн районуудта hонирхолтойгоор эмхидхэгдэнэ. 1986 оной январьhаа апрель hара гаратар малшадай холын байрануудаар соёлноден арбан хоног үнгэргэхөөр республикын Соёлой министерствын коллеги тогтоол абаhан байна. Тиимэhээ манай соёлшод урда урдынгаа жэлнүүдтэл мэтэ, мүноошье холын малшадай хүндэтэ айлшадынь болoжо, hонирхолтой уулзалгануудые эмхидхэхэ зэргэтэй. Ябажа байгаа ниитын малай үбэлжэлгын энэ хаhада Яруунын, Мухар-Шэбэрэй соёлшод hайнаар ажаллана. Илангаяа Яруунын районой соёлой таhагай агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь Б-Х. Жигмытова) hони hонин хэмжээ ябуулгануудые түсэблэжэ, ажахынуудайнгаа холо, ойрын малшадта саг үргэлжэ ошожо байдаг. Тэрэшэлэн Мужыхын, Нарhатын болон Захааминай районой Санагын соёлой байшангуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэгүүд hайшаалтай. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй районой архидалгада эсэргүүгээр hара соо сонсхогдоhон хүдэлөөндэ эндэхи соёлшод эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда тематическа үдэшэнүүдые үнгэргэhэн, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хэhэн, аман үгын журналнуудые гаргаhан байна.

Юрэнхыдөө үбэлжэлгын эхинhээ хойшо республикын малшадай байдаг газарнуудаар 6600 концерт, фильмүүд харуулагдаhан, уулзалганууд эмхидхэгдэhэн, мүн эды нэнээн элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэhэн, олон тоото хаhын «Сахилгаанууд», «Дайшалхы хуудаhанууд» гаргагдаhан юм. Отара, фермэнүүдэй ажалшадые соёлой талаар хангалгада автоклубууд, агитбригаданууд ехэ үүргэтэй. Соёлой министерствэдэ тэдэнэр зуу гаран гэжэ тоологдоно. Р е с п у б л и к а , орон соо боложо байгаа политическэ үйлэ хэрэгүүдтэ тэдэнэр саг соогоо харюусан, үдэрэй темэдэ тааруу агитационно-соёлой хэрэг ябуулна ха юм. Жэшээлхэдэ, Баргажанай районой (В. Н. Манзырев), Торнин (А. П. Сергеева), Бихорой (Л. Кайдаш), Яруунын (Б-Х. Т. Жигмытова), Захааминай (Н. Б. Гармаева) районой соёлой таhагуудай болон байшангуудай автоклубуудай ажал эдэбхитэй юм.

hүүлэй үедэ республикын автоклубууд хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар элидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулhан байна. Нүүдэл клубууд нютаг нютагуудта аман үгын журналнуудые, лекторинуудые, асуудал, харюугай үдэшэнүүдые үнгэргэдэг. Тэдээндэнь хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүл, ажахынуудай мэргэжэлтэд хабаадалсадаг гээшэ. Эндэ нүхэр Т. Д. Даниловагай хүтэлбэрилдэг Загарайн районой автоклубай эдэбхитэй хүдэлмэриие тэмдэглэмээр.

Сэлэнгын районой клубай эмхи зургаануудай жэшээ дээрэ республикын Соёлой министерствын коллегиин тогтоол гаргагдаhан байгаа. Ниитын малай үбэлжэлгын хаhада хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгые республика соо саашадань hайжаруулха тухай тэрээн соо хэлэгдэhэн юм. Тэрэ тогтоолой үндэhөөр соёлой хангалгын автомашинануудые ашагтайгаар ашаглаха арга нүхэсэлнүүд элирүүлэгдээ hэн. Тиигэжэ Зэдын, Захааминай соёлой таhагуудай автоклубуудта хангалгын табан зоно даалгагдаа бэлэй.

Хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ уран hайханай агитбригаданууд ехэ үүргэтэй. hүүлэй үедэ энэ талаар республика соомнай зарим тэды дүй дүршэл бии болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэhэн агитбригаданuудай республиканска конкурс дүй дүршэлөө халан абалсалгын ёhотойл hургуули болоhон юм. Үбэлжэлгын үедэ республика соо 300 гаран агитационно уран hайханай болон концертнэ бригаданууд хүдэлгэгдэнэ. 1985 оной ноябрь—декабрьд hаранuудта тэдэнэр хамта дээрээ мянга табан зуугаад концерт наада табиhан байна. Мүнөө үедэ Хяагтын райондо 30-аад, Яруунада 22, Баргажанда, Бэшүүртэ тус тустаа 14, Захааминда 12 концертнэ болон агитационно уран hайханай бригаданууд малшадые хангажа байдаг.

Тиихэдэ хүдөөгэй малшадые соёл-гэгээрэлэй талаар хангаха хэрэгтэ Улаан-Үдэ хотын мэргэжэлтэ бэлигтэн, уран hайханай коллективүүд жэл бүри хабаадалсадаг юм. Тиигэжэ нёдондо үбэлжэлгын үедэ манай театрнуудай болон филармониин коллективүүд хүдөө нютагуудаар хамта дээрээ 740 гаран концерт, зүжэгүүдые харуулhан бэлэй. Байгша үбэлжэлгын үедэнье республикын литература, искусствын түлөөлэгшэд болон түб хотын уран hайханай бүлгэмүүдэй бэлигтэн урда мэтэ хүдөөгэй ажалшадта зорижо гарахаар хараалагданхай. Тэдэнэй ямар нютагуудаар, хэзээ ошохо тухай тусхай түсэб-график КПСС-эй обкомдо баталагданхай юм.

Республикын соёлой эмхинүүдэй хүдэлмэриине эрид hайжаруулха саг ерээхэй. Тэдэнэртэ автомашинын запчастьнууд, бензин дуталдадаг. Тиимэhээ олонхи ушарта автоклубуудай зогсохо ушар тохёолдоно. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй, Хяагтын, Хурамхаанай, Түнхэнэй болон бусадшье районуудай автоклубууд хангалгын талаар даалгагдаhан зононуудтаа түсэблэн хубаарилагданагүй. Тиихэдэ клубай болон библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй малшадта үсөөн ошохо ушар үзэгдэhөөр. Гусиноозерскын, Закаменскын, Хойто-Байгалай, Хяагтын концертнэ бригадануудай малшадта ошолгонь үсөөн.

Республикымнай соёлшод коммунис байгуулалтын шэнэ шатада, үе сагайнгаа эрилтээр арадайнгаа хэжэ, бүтээжэ байhан амжалтануудые хүдөө нютагуудайнгаа улад зондо саг соонь омогорхомоор харуулжа, урма зоригынь бадаруулжа байха зэргэтэй.

Н. МАДУЕВ,
арадай уран бүтээлэн, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин республиканска научно-методическа түбэй директор.

УРАН ГАРТАН

Хоринн районой хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг предприятида дүй дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд олон юм. Тэдэнэй нэгэн — гуталшан Мария Иосифовна Гуслякова болодог. Тэрэ эндэ арба гаран жэлдэ хүдэлнэ. Тиигэхэ зуураа эрэшье, эхэнэршье хүнүүдэй гуталнуудые зэргэ hайн оёжо hуранхай. Тус предприятиие хүтэлбэрилдэг В. В. Федоровтой уулзажа, мүрысөөнэй манлайда ябагшадаар hонирхоходомни, нэн түрүүн М. Гусляковае тэрэ дурдаа hэн. Юундэб гэхэдэ, нүхэр М. И. Гуслякова социалис мүрысөөндэ үргэлжэ түрүүлжэ ябадаг тула арбан нэгэдэхи табан жэлэй болон үнгэрhэн оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатай бэелүүлhэн байна.

Мария Иосифовна цех соогоо арадай хинагшын үүргэ дүүргэдэг. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солотой энэ нүхэрнай ганса Хоринн районой ажалшадай захилнуудые бэшэ, мүн хүршэ, Хэжэнгын районой захил хэгшэдые хангалсадаг юм. Хоёр районой хүн зоной захилнуудые эрхимээр дүүргэжэ байдаг гуталшан Гуслякова мүн лэ залуушуулые мэргэжэлдээ hургадаг. Тэрэнэй мэргэжэлдээ hургаhан олохон залуушуул Мария Иосифовнада баяр баясхалан хүргэдэг.

Э. БУДАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гуталшан М. И. Гуслякова.

«БУРЯАД ҮНЭН»
газетэдэ дэншэнэй hүүлээр

«КИНО ХАРАХА АРГАГҮЙБДИ»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон статья газетымнай декабриин 1-нэй номерто (№ 278) гараа hэн. «Киноаппарадай хоёр проекторэй эбдэрhэнhээ боложо, Могсохоной соёлой байшанда кино харуулагданагүй» гэжэ бэшэг соо шүүмжэлэгдэhэн байна. Энэ дутагдалые усадхаха талаар юун хэгдэнэб гэhэн асуудалаар Хэжэнгын районой кинофикациин хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

Районой кинофикациин директор Д. Д. Бадмацыренова иимэ удхатай бэшэг редакцида эльгээбэ:

«Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоhон «Кино хараха аргагүйбди» гэhэн статьяган баримтанууд зүб.

Мүнөө үедэ Могсохон нютагайхид кинофильмнүүдые хоёр проектороор харадаг болонхон. Киноаппаратура декабриин 5-да заhабарилагдаhан байна.

«ЁРО МУУТА ЗҮҮДЭН ГҮ, АЛИ ҮНЭН БОЛОhОН УШАР ГҮ?»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон материал 1985 оной октябриин 2-то (№ 227) гараа hэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, хоёрдохи группын инвалид, Улаан-Үдэдэ ажаhуудаг С. Б. Хандажапов үмсынгөө «Жигули» машиные техническэ станцида заhуулха hанаатай нэгэ жэлэй хугасаа соо харгылаа. Тус станциин хүтэлбэрилэгшэд • саг болзор соонь ветеранай машиные хэрэгтэй детальнуудаар гүйсэд hайнаар хангаагүй гэжэ тэрэ корреспонденци соо ехэ шүүмжэлэл хэгдэhэн байгаа. Тиимэhээ шүүмжэлхы удхатай энэ материалай үндэhөөр ямар хэмжээнүүд абтааб гэhэн асуудалтайгаар Улаан-Үдын Октябрьска районой хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь Н. Быков иимэ харюу эльгээгээ:

«Техническэ хангалтын станцида ветеранай машинын заhабари үнжэгэнэрүүлагдаhан тухай «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоhон статья соо, мүн С. Б. Хандажаповай бэшэг соо нэрлэгдэhэн баримтанууд зүб байгаа. Үнэхөөрөө С. Б. Хандажапов үмсынгөө машина заhуулха хүсэлтэй жэлэй туршада хэрэгтэй детальнуудые хүлеэhэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалидай гүйлтые муугаар хангаhан энэ ушар партиин районно комитедтэ зүбшэн хэлсэгдээ. ВАЗ-ай техническэ хангалгын станциин директор А. К. Колбин, ахамад инженер Б. И. Силицкий гэгшэдтэ саашадаа иимэ ушар дабталгадахагүй гэжэ шангаар заагдаа. Юуб гэхэдэ, иимэ дутагдалнууд урданьшье ушардаг байгаа. Хүнүүдые hайнаар хангаха, машинануудай заhабарилгада хэрэглэдэг технологиие hайжаруулха, кадрнуудай хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ зорилготойгоор байгша оной түсэбэй ёhоор ВАЗ-ай техническэ хангалтын станциин хүтэлбэрилэгшэдэй, партиина организациин хүдэлмэри КПСС-эй райкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм».

«ХҮДЭhЭН ДЭГЭЛЭЭР ТЭСЭХЭЭР ГҮ?»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон статья 1985 оной декабриин 10-да бэшэгдэhэн байгаа. Яруунын районой Исэнгын совхозой МТМ ба гараж үбэлжэлгэдэ бэлдэгдээгүй, тэрэшэлэн техникэ заhабарилга удаарна гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэгдэhэн байна. Тиимэhээ дутагдалнуудые усадхаха талаар юун хэгдээб гэhэн асуудалтайгаар Исэнгын совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

Яруунын районой Исэнгын совхозой директор Б. Б. Лхасаранов, парткомой секретарь Б. Е. Самбуев, профкомой түрүүлэгшэ Д. С. Цыбанов гэгшэд иимэ харюу hаяхан эльгээгээ:

«Хүдэhэн дэгэлээр тэсэхээр гү!» гэhэн статья соо нэрлэгдэhэн баримтанууд зүб. Манай совхозой дирекциин, парткомой, профкомой ба ВЛКСМ-эй комитедэй хамтын суглаан дээрэ энэ статья зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ статьяган үндэhөөр тусхай хэмжээнүүд абтажа байна. Совхозой МТМ ба гараж дулаалагдаа. Тиихэдэ котельни, мүн дулаа дамжуулдаг хоолойнууд заhабарилагдаа. МТМ-гэймнай байшан хуушаранхай, тиимэhээ шэнээр бариха асуудал табигдана».

ДЕПУТАТ — АРАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

ОЛОНОЙ ОМОГОРХОЛ

Бардаева Зинаида Федоровна 1963 онhоо ЛВРЗ-гэй техническэ хиналтын таhагта хүдэлдэг. Түрэл болошоhон коллективынь тэрээндэ этигэл найдабари үзүүлэн, городской Соведэй депутадаар табан зарлалда удаа дараалан hунгаба. 15-дахи зарлалда Зинаида Федоровна залуушуулай хэрэгэй талаар саг үргэлжын комиссида худэлөө hэн. Харин мүнөө ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар комиссидэ 4-дэхи зарлалаа ябажа байна. Эдэ жэлнүүдэй туршада саг үргэлжын комиссидэшье, депутадуудай бүлэгтэшье хүдэлжэ гараа. Тэрэниие депутат болгожо hунгагшад ЛВРЗ-эй хүдэлмэришэд ха юм. Тэрэнэй олонхидтойнь тэрэ цех соо хамта хүдэлдэг. Тиимэhээ тэдэнэй эрилтэнүүдые hайн мэдэнэ, ойлгоно. Ажалай ба дайнай ветерануудшье хандадаг. Тэдэнэй эрилтэнүүдые Зинаида Федоровна түргэнөөр хангаха гэжэ оролдодог юм.

Харгы заhабарилга, 25-дахи маршрудай автобусой hайнаар яоалга гэхэ мэтэшэлэн депутат З. Ф. Бардаевагай hанаагаа зобохо, бүтээхэ юумэнэйнь олон байдаг. Зарим үедэ гансата бүтэдэггүй, ябадалтай, хүшэр хүндэ болодог.

Тиигээдшье Зинаида Федоровна өөрөө hанаhанаа бүтээгээгүйдөө сэдьхэлээ амардаггүй зантай юм. Энэ абари зангыень заводой начальнигай орлогшо Б. Г. Цивилев hайн мэдэдэг. Жэшээлхэдэ, Орешкова hуурин тээшэ ошоhон харгы зам заhабарилха, «Улыбка» гэжэ парикмахерскада мүн лэ заhабарилга хүүлэхэ, хубиин кладовконуудые барюулха гэхэ мэтэ захилнууд ЛВРЗ-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар шиидхэгдээ hэн.

З. Ф. Бардаева Железнодорожно районой депутадуудай 8-дахи бүлэгэй түрүүлэгшэнь оолонхой. Бүлэгэйнь микрорайоонойнгоо магазинуудай хүдэлмэриие хараадаа абанхай. Гаанай hунгагшадтай уулзалгашье эмхидхэгдээ бэлэй.

З. Ф. Бардаевае депутадай хүдэлмэридэ үнэн зүрхэнhөө шунажа оронхой хүн гэжэ хэлэжэ hэамни, алдуу болохогүй ёhотой. Депутадуудай бүлэгэй түрүүлэгшэнэр саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэриhөө сүлөөлэгдэхэ ёhотой юм. Харин Зинаида Федоровна энээниие үлүү ашаан гэжэ hанангүй, комиссидаа зэргэ хүдэлэлсэхэ гэжэ hайн дураараа шиидээ hэн. Арад зоной hунгаhан, найдаhан энэ хүмнай иимэл абари зантай хүн ха юм.

— Бүлэгтэ болон комиссида, мүн hунгагшадтай хүдэлхэ гээшэ тэдэнэй гүйлтануудые, завод болон городойнгоо ажабайдалай hуудалые hайн мэдэхэ болгоно. Хүн зоной дунда хүдэлхэдөө, тэдэнээ үлүүсэ хүндэлхэ, хайрлахашье байна. Хүн зондо туhатай, нэмэритэй юумэ хэхэhээ ондоо жаргал юртэмсэдэ үгы ха даа,— гэжэ Зинаида Федоровна хөөрөө hэн.

Л. АНДРОНОВА,
Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой эмхидхэлэй таhагай инструктор.

...УЛИИН РЕФОРМО БЭЕЛҮҮЛНЭБДИ

...АЛША БЭРХЭЭР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

...й ажалша кол... ...дэ, партийна, со... ...юзай, комсомо... ...аци бүхэндэ съез... ...документнүүд үр... ...эн хэлсэгдэнэ. ...дохи дунда hур... ...тийна организа... ...д, багшанаршье ...н суглаан дээрэ ...рограммын шэнэ ...Уставай проект... ...hанамжа, дурад... ...лаа.

...э айхабтар ехэ ...ай партиин эдэ ...д — совет оронои ...жэлтын програм... ...радай гэгээрэлэй, ...лай-хүмүүжүүлгын ...талаар Програм... ...айруулгын проект ...раи ажалдашье ...н зүйлнүүд оруу...

...эрдэмэй дунда ...скэ мэргэжэлэй ...хубилган шэнэл... ...манай район соо ...хүдэлмэри хэгдэн... ...Хоринн райгүй... ...радай гэгээрэлэй ...ша Б. С. Шойн... ...хэл хэхэдээ, тэм... ...зова предприяти ...эй ёhоор. hураг... ...алда дуратайгаар

хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй мэргэжэлээ шэлэн абахадань тупалха хэрэгые hургуули базова предприяти хоёр сугтаа ябуулха ёhотой юм. Манай районой hургуулинууд базова предприятинуудтайгаа хэлсээ баталжа, энэ харилсаа холбоогоо бэхижүүлжэ байна. hурагшадай зундаа амарха, ажаллахада, таатай зохид эрхэ байдал олгогдонхой. Ажалай болон амаралтын лагерьнууд эмхидхэгдэжэ, дүй дүршэлтэй hурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүтэлбэри доро hурагшадай зунай амаралта бодомжотойгоор, аша туhатайгаар үнгэрнэ.

Тиигэбэшье зүбшэхэ зүйлнүүд, шиидхэхэ асуудалнуудай үшөөл олон гэжэ тэрэ үгээ үргэлжэлүүлбэ. Хэшээлнүүдэй шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ дутуу дундануд үзэгдэhөөр. Багшанарай методическа hуралсалда, түрүү дүй дүршэлөөрөө андалдалгада онсо анхарал хандуулжа, энэ хүдэлмэриие үргэдхэхэ гээшэ тон шухала.

Б. С. Шойнжонов партиин Уставай проектдэ хубилалта оруулхаар дурадхаба. КПСС-эй гэшүүндэ кандидадай партида абтахаар бэшэ байгаа haань, «партийна организаци партиин гэшүүндэ тэрэниие абахаяа арсаhан тухай шиидхэбэри гаргаха, тиигээд тус шиидхэбэриие партиин райкомой гү, али горкомой баталhанай hүүлээр тэрэ хүн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадhаа гараhанда тоологдохо» гэhэн Уставай проект соохи дүримдэ «тэрэ кандидадта зүтгэшэлгэ үгэгшэhөө партийна организаци шангаар асууха ёhотой» гэhэн үгэнүүдые нэмээ haa, зүбтэй гэжэ тэрэ дурадхаба.

Коммунист Н. Ц. Осорова залуушуулые ажабайдалда hурган бэлдэхэ, хүдөө ажахыда хэрэгтэй мэргэжэлдэ гү, али ондоо ажал хэжэ hургалха гэhэн hургуулиин реформын гол эрилтэнүүдэй шиидхэгджэ байhан тухай хэлэбэ.

Ажалай, ниитын журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ багшанарай, коммунистнуудай нүлөөлхы тон ехэ үүргэтэй байhаниинь тэрэ тэмдэглэбэ, үхибүүдэй түрэлхидтэй, совет эмхинүүд болон комсомолой организацитай нягта холбоотойгоор hургуулиин коллектив hурагшадайнгаа ниитын журам эбдэхэ ушарнуудтай нэгэн ниитэ тэмсэл ябуулха ёhотой.

Үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие багшанар эдэбхи зоригтойгоор ябуулха уялгатай гэжэ Н. Ц. Осорова зааба. Совет ёhоной ажабайдал тухай, партиин документнүүдэй проектнүүд тухай асуудалнуудаар hурагшадтай, тэдэнэй түрэлхидтэй, нютагай зонтой хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие харюусалга ехэтэйгээр, үнэншэмэ тодорхойгоор ябуулха хэрэгтэй.

Пионернүүдэй байшангай дэргэдэхи бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ Д. Д. Дамбаева залуу үетэнэй экономико тухай мэдэсые үргэдхэхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Ямаршье ажал тон ехээр хүндэлдэг, ажалша хүнэй бүтээhэн юумэндэ — хилээмэндэшье, hургуулиингаа мебельдэшье, электрын элшэ хүсэндэшье — гамтайгаар хандадаг хүнүүдые хүмүүжүүлхэ уялгаяа мартаха эрхэгүйбди гэжэ тэрэ багшанарта хандаба.

Партиин Программын шэнэ найруулгын проект соо хүн зоной элүүр энхые бэхижүүлхэ, залуушуулые ажалда, Эхэ ороноо хамгаалгада бэлдэхэ талаар партиин ябуулжа байhан тон ехэ ажалые зүрхэ сэдьхэлhээ hайшаанаб, дэмжэнэб гэжэ хүүгэдэй спортивна hургуулиин завуч Б. Б. Иванов хэлэбэ. Манай секцинүүдтэ районой түбэй хоёр hургуулиин эхин классуудай hурагшад тон үсөөн. Секцинүүдэй хүдэлмэриин гуримтай ухиоүүдые танилсуулжа, дуратай спортын зүйлөөр hурагшадай бэеэ hорилгые хиналтадаа абахыень классай хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадханаб гэжэ Б. Б. Иванов үгөө дүүргэбэ.

40 жэл соо партиин гэшүүнэй үндэр нэрэ зэргэтэй, ажалай ветеран Д. Ш. Дамбаева партиин документнүүдэй проект тухай сэдьхэл долгисуулма үгэ хэлэбэ. Партиин гэшүүнэй нэрые дээрэ үргэхэ, партиина журам эдэгшэдтэ эрид шанга эрилтэ табиха тухай партиин Программын шэнэ найруулгын проект соо хараалhаниинь ехэ hайшаалтай гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Совет хүн зоной амгалан тайбан, зол жаргалай түлөө партиин ябуулжа байhан тэмсэлдэ түшэг тулгууринь болон, хүн бүхэмнай тодорхой хэрэгээрээ, эдэбхитэй, зохёохы ажалаараа харюусаха гэжэ найданаб. Ёhотой совет хүнүүдые хүмүүжүүлхын тула бүхы hанал бодолоо, дүй дүршэлөө, эршэ хүсэлөө элсүүлхэбди гэжэ бултанай зүгhөө найдуулхыем зүбшөөгыт гэжэ ажалай ветеран зүбшэн хэлсэлгын түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Н. ЦЫРЕНДЫЛЫКОВА,
Хорнин 2-дохи дунда hургуулиин багша.

ХИМ ПУНКТ

...н авиационно за... ...энхын гурбан ...дэг юм. 2-дохи ...ээн соонhоо эгээ ...логдодог. Недон... ...аhан хотын про... ...предприятинуудай ...конкурсдо тэрэ ...лэй.

...мэргэжэл хэрэгээ hайн ...болон сестра... ...г. Заводой здрав... ...даагша Т. Е. Га... ...эhэнэй ёhоор, тэ... ...даа хүдэлмэридөө ...hоо хандадаг юм. ...шье, пункт соонь ...аруул, аятай ду... ...Хэдэн цехэй хү... ...эндэhээ медицин... ...н туhаламжа аба...

...нүүд цехүүд соо... ...ариг сэбэрынь ...эшэнhөө hэргылэн... ...мэри хэдэг. Хэр... ...нэгэн гэнэ уса... ...добол, түргэн ту... ...зүүлхэшье аргатай ...вернүүд Т. Д. Цы... ...Итигылова, Т. Д. ...врач О. Д. Хрому... ...санитарно-гэгээ... ...лмэриие эдэбхи... ...улдаг байна.

Г. ЕЛИСЕЕВА

ТАСС — ХИЛЫН САAНАhАА

ГАДААДЫН ПОЛИТИКЫН ГОЛ ЁhОНУУД

ВАРШАВА. СССР болон бусад социалис оронуудтаи аха дүү ёhоной холбоон, али бүхы харилсаан, дэлхэйн түрүү үзэлтэн хүсэнүүдтэй hаналаа нэгэдэлгэ хадаа арадай Польшын гадаадын политикын үндэhэ hуури табиhан гол ёhонууд болоно гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Ожеховский оронойнгоо гадаадын политикын гол шэглэлнүүд болон зорилгонууд тухай тоосоотойгоор ПНР-эй Сеймэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Гадаадын политическэ энэ гол шэглэлынь Польшын аюулгүй байдалые, тэрэнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлгые, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгые, эб найрамдалда зохёохы ажалые, Эхэ оронойнгоо саашанхи социалис байгуулалтада эгээл таарамжатай эрхэ байдалые найдамтайгаар лаб хангана гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Үнгэрhэн жэл ПНР-эй уласхоорондын нэрэ хүндые дээшэлүүлгэдэ шухала шата социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдтэн тэрэнэй политическэ холбоо барилсаае гүнзэгырүүлэн баяжуулгада, СЭВ-эй оронуудтай харилсаань үргэдхэлгэдэ, нарижуулан найжаруулгада шухала шата болобо гэжэ үгэ хэлэгшэ саашадаа онсолон заагаа. ПНР-ые гансаардуулхые баруунай оронуудай хэды оролдожо байгааншье haань, экономическа харилсаанда тодорхой амжалта туйлагдаа.

Нёдондо жэлэй hүүл багта, байгша оной эхиндэ уласхоорондын байдалые hайжаруулхын тула таарамжатай арга боломжонууд байгуулагдаhан байна гэжэ министр саашадаа хэлэбэ. Энэ талаар совет эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд горитой нүлөө үзүүлээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Мэдүүлгэ соо найруулагдаhан ядерна буу зэбсэгhээ дэлхэйе энэ зуун жэлэй hүүл болотор сүлөөлхэ гэhэн дурадхал СССР-эй ленинскэ эб найрамдалта гадаадын политикын толотомо хурса, залан сэхэ гэршэ жэшээ болоно.

ХОЁР ОРОНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСААН

hаяхан Токиодо болоhон совет-япон хөөрэлдөөнүүд СССР-тэй экономическа харилсаагаа үргэдхэхэ ехэ этигэл найдал түрүүлбэ гэжэ «Нихон кэйдзай» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союзда бэелүүлэгдэжэ байhан үргэн ехэ экономическа байгуулалтын түсэбүүд имагтал Сибириин байгаалиин нөөсэ баялигуудые саашадань ашаглахаhаа гадна, үргэн хэрэглэмжын эд бараа ехээр үйлэдбэрилхэ, хүдөө ажахы болон промышленность үргэлжэ дээрэнь хүгжөөхэ, хоёр оронoй хоорондо худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае үргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ арга боломжонуудые нээхэ байна гэжэ «Мицуи буссан» гэдэг худалдаа наймаанай дэлхэйн дээрэхи эгээл томо ехэ компанинуудай нэгэнэй президент Тосикуни Яхиро энэ газетэдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

ТУШААЛhАА БУУБА

ЛОНДОН. Ёho гуримда таарахагүй ябуулгануудыень элиршэлhэн харуул шуужанай гаргагдаhанай hүүлээр Великобританиин худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр Л. Бриттэн тушаалhаа бууба. Саашадаа кабинедэй бүридэлдэ байха аргагүй hалаа, ушарынь гэхэдэ, общинануудай палатада консерваторнууд-депутадай дундада этигэл найдалаа алдаhай байна гэжэ тэрэ правительствын толгойлогшо М. Тэтчерэй нэрэ дээрэ эльгээhэн бэшэг соогоо мэдэрбэ.

Мүнөөнэй правительствын доройтон унаалга хадаа консерваторнуудай зургаан жэл соо засаг барижа байhан бүхы үедэ эгээл ехэ шуугаан болобо.

Оборонын министр М. Хелзтайн тушаалhаа буухаа бааhатай болоо hэн. Эдэ бүгэдэ консервативна правительствын эгээл ехээр доройтон унаhан байhые элирхэйлэн харуулна бэшэ гү?

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕССИ

ВЬЕНТЬЯН. ЛНДР-эй гүрэнэй засагай дээдын зургаанай — Верховно Арадай суглаанай ээлжээтэ сесси январиин 30-да эндэ хүдэлмэреэ эхилбэ. ВНС-эй Түрүүлэгшэ, республикын президент Суфанувонг сесси нээгээ. НРПЛ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ К. Фомвихан тэрээндэ хабаадана.

К. Фомвиханай тоосохо ёhотой Министрнүүдэй Соведэй политическэ элидхэлые, мүн 1985 оной гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ба бюджедэй гүйсэдхэлгын дүнгүүд тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ сессиин зүблэхэ зүйлдэ табигдана.

1986 оной ЛНДР-эй Социально-экономическа хүгжэлтын түсэбэй ба Гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые депутадууд хаража үзөөд, баталан абаха байна. Үнгэрhэн арбан жэлэй хугасаа соо Верховно Арадай суглаанай ажал ябуулгын дүнгүүд мүн лэ согсологдохо юм.

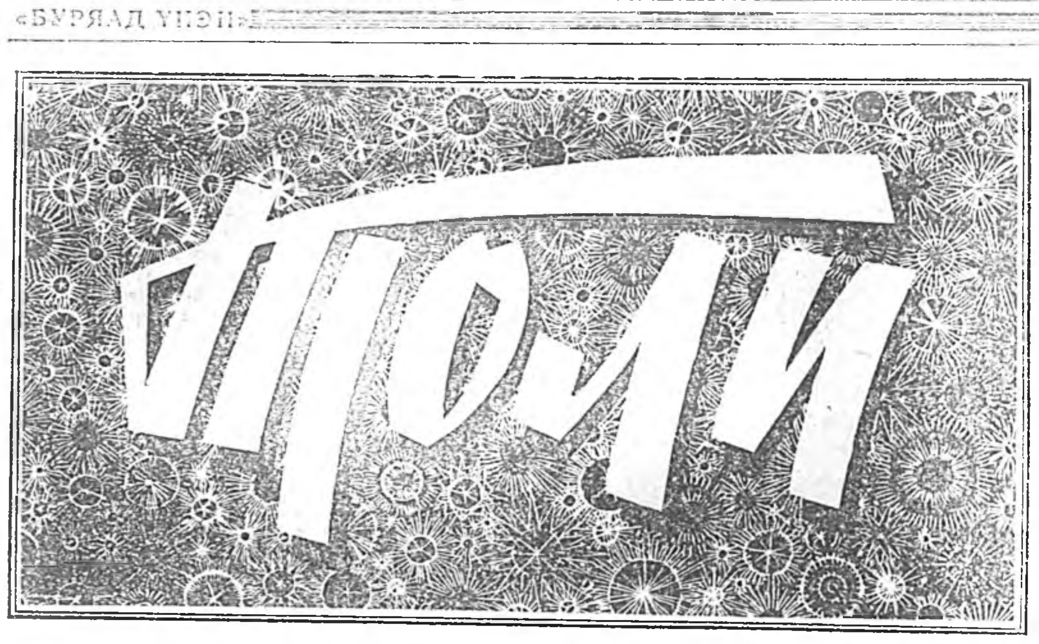
ОРЁО ТҮГШҮҮРИЛТЭЙ ОРШОНДО

БРЮССЕЛЬ. Европын экономическа бүлгэмэлэй Министрнүүдэй Соведэй сесси эндэ нээгдэбэ. «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаадалаг 12 оронoй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй ЕЭС-тэ тохёолдоhон политическэ доройтон уналгые гуримшуулгада хабаатай орёо асуудалнуудые шиидхэхэ зэргэтэй.

Римэй договорые шэнэдхэн хубилгаха проектые Даниин парламентын hайшаалhые арсаhанhаа хойшо хёморoо зүришэлдөөн гараhан байгаа. ЕЭС-тэ Данние политическэ талаарнь гансаардуулан хашаха гэhэн зарим оронуудай hэдэлгэнүүд урагшагүйдэбэ.

«Юрэнхы дэлгүүр» болон Холбоото Штадуудай хоорондо үргэлжэлжэ байhан «булад дайн» сессиин хүдэлмэридэ горитой hуури эзэлхэ байна. 1986 оной эхинhээ хойшо Баруун Европын булаадаар хэгдэhэн эдлэл хэрэгсэлнүүдые худалдалгын хэмжээе улам бүри хороохо гэhэн Вашингтоной захиргаанай шиидхэбэритэй дашарамдуулан, энэ бүлгэмэл США-да эсэргүү харюугай хэмжээнүүдые абахые хараална.

Ливидэ эсэргүүгээр США-гай захиргаанай тогтооhон экономическа хашалта харшалалтанууд тушаа бүлгэмэлэй ямараар хандажа байhан тухай асуудалые дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор зүбшэн хэлсэхэ байна. ЕЭС-эй олонхи оронууд Вашингтоной энэ хараа бодолые дэмжэнэгүй, США-да таарамжатай гүрэнүүдые хашаха, зонхилхо, хардаха, гүрдэхэ гэhэн тэрэнэй политикые буруушааба.

УРАН ЗОХЁОЛШЫН ДЭБТЭРҺЭЭ

КРЕМЛИИН ЕХЭ ОРДОН СОО

ДЕКАБРИИН тэнгээр РСФСР-эй уран зохёолшодой 6-дахи съезд үнгэржэ, манай Федерациин олон яhатанай уран зохёолшодой түлөөлэгшэд Москвада суглараа. Мүн бүхы союзна республикануудай мэдээжэ уран зохёолшод—айлшад уряалаар ерэжэ хабаадаа.

Съездын нээгдэхэ үдэр Кремлиин Ехэ ордон тээшэ газар газарай уран зохёолшод баяртай хүхюун шарайтайнууд, бүлэг бүлэгөөрөө субажа байба. Тэдэнэй дунда манай Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой түлөөлэгшэд ябалсанабди. Буряадай арадай поэт Цырен-Дулма Дондокова бидэ хоёр эгээл үндэр наhатаниинь ябсабди.

Алтан одото Кремлиин Георгиевскэ ехэ зал соо ороод байхадаа, дайнай урдахи жэлдэ болоhон ушар hанаанда ороо hэн. 1940 оной намар Буряадай искусствын түрүүшын декадын түгэсхэлдэ энэ ехэ зал соо правительственна сайлалга болоhон юм. Тэрэ сайлалгада уригдаhан бидэ хүндэ ямбада hуужа, удха түгэлдэр үреэл үгэнүүдые дуулаа бэлэйбди. Тэрэ гэhээр 45 жэл үнгэршэбэ. Тиихэдэ 30 наhатай ябаhан би 75 наhатай болошонхой, үбгэн нюдөөр хаража байгааб. Цырен-Дулма Дондоковнагай шарайе шэртэн харахадам, зал соохи алтанай, хибэсэй, эрдэни шулуунай толон соо тон залууханаар харагдан энеэбхилжэ байгаа hэн. Бидэ хэд ябаhанаа, хэнэй ошаар хэд болоод, эдэ мэдээжэ хүнүүдэй дунда байна гээшэбибди гэhэн бодолдо абтабаб. Совет Эхэ оронойнгоо, түрэл Коммунис партиингаа гэhэн хэрюу сэдьхэлдэм шууд ороодхёо. Бага гүгмэр наhанайм хүндэ ябадал hанаандам ороошье.

Ехэ наhатай болоhон хойноо hургуулида ороhонби. 1927 ондо Доодо-Анаада Хориин таряашан-залуушуулай hургуулиин 4-дэхи класста орээ hэм. Манай класс дүүмын хуушан гэр соо байгаа. Хажуудахи жаахан таhалга соо долоодохи классай долоон hурагшад hэн. Тэдэнэй дунда Цырен-Дулма гэжэ сэбэрхэн ганса басаган hурадаг байха. «Энэ басаган арадай багшын бүлэ соо хүмүүжэhэн, баян библиотекэ соо багаhаа ном уншажа амташаhан, ород, буряад хэлэндээ бэрхэ юм»,— гэжэ доохонуур хүбүүдэй дунда хөөрэлдөөн болохо. hургуулиин ханын газетэдэ бэшэhэн тэмдэглэл, шүлэгыень заатагүй hонирхон уншахабди. Зүжэг, наада табилганда тэрэмнай хабаадаха. Ш-Н. Гениновтэй тоглсходоо, харагшадай нэрьемэ альга ташалганда хүртэхэл даа. Тэрэл суута басаган Цырен-Дулматай багшын, уран зохёолой ажалые дурлан намнажа, бүхы наhаараа ута зам гаталжа, олон дабаа дабалсаад, эндэ энэ түүхэтэ Георгиевскэ залай хойморто зэргэлжэ байхамнай ямар ехэ үргэмжэ, хуби заяан гээшэб гэжэ hанахадаа, зосоом уяран байгаа hэн.

1929 ОНОЙ ХАБАР ород хэлэ, литературын багша Зинаида Даниловна нэгэ ород басага дахуулаад, уран зохёолой үдэшэдэ ерэбэ. Тэрэ басаганиинь улаан торгон буряад тэрлигтэй hэн.

Багшамнай мандаа хандажа, айлшан басаган багшатай танилсуулан:

— Шүлэг бэшэдэг Елена Хоринская манай үдэшэдэ ерээ, — гээд, тэрээндэ үгэ үгэбэ.

Даруу зантай айлшамнай маанадай урдаhаа сэхэ хаража, Буряадай шүлэгшэд Мүнхэ-Саридаг, Солбонэ Туя, Хоца Намсараев, Бавасан Абидуев тухай хэлээд, хэдэн шүлэгөө ород хэлэн дээрэ уншажа hонирхуулба. Тиигэжэ шүлэг бэшэхэ дуратайшуулай зоригые улам бадаруулаа hэн. Тэрээнhээ хойшо Елена Хоринскаягай шүлэгые нюдэлэн уншалсадаг болоо бэлэйбди.

1934 ондо манай Буряадай уран зохёолшодой 1-дэхи съезд боложо, түүхымнай эхин болоо hэн. Тэрэ съезд дээрэ Елена Хоринская СССР-эй уран зохёолшодой нэгэдэхи, эмхидхэлэй съездын делегадаар манай тоодо hунгагдажа, М. Горькиин элидхэл дуулаха золтой байhан юм. Елена Хоринская удаан саг соо Свердловск хотодо шүлэгүүдые амжалтатай бэшэн ажаhууха зуураа, буряад уран зохёолшодтоёо холбоотой байдаг юм.

Мүнөө үндэр наhатай болоhон Е. Хоринская РСФСР-эй уран зохёолшодой VI съездэ айлшаар уригдажа ерээд, Кремлиин Ехэ ордон соо мантай золгожо, бидэ гар гараа барисалдан, сэдьхэлээ хүдэлгэн баярлаабди.

СЪЕЗДМНАЙ ХОЁРДОХИ үдэрөө үргэлжэлжэ байба. Суглаа хүтэлжэ байhан Анатолий Ананьев Сергей Цырендоржиевта үгэ үгэжэрхибэ. Сергей Сультимовичайнгаа тэрэ ехэ суглаанай ендэр дээрэ гарахада, бидэ — Буряадай уран зохёолшод hайнаар үгэеэ хэлэhэй даа гэжэ амияа даран, гараа адхан, сабшалаагүй нюдөөр гэтэн hуугаабди. Тэрэмнай дэруу зохидхоноор үгэеэ хэлэжэ эхилээ, hуугшадшье hонирхон шагнаа. Энэ ушар бидэнэй ехэ омогорхол боложо, сэдьхэлдэмнай баярай ошо бадаргаа. Энэ үедэ Сергей Цырендоржиевай эдир наhан минии зосоо тодоор орожо уяраaба.

Бишыхан Сергей дайнай үедэ Эгэтын эхин hургуулида hураа. hүүлдэнь Үльдэргын 7 жэлэй hургуулида hураа hэн. Нарhатада дунда hургуули дүүргэhэн хойноо Үльдэргын hургуулиин эхин классай багша боложо, бидэнтэеэ хамта хүдэлөө. Тиимэ дээрэhээ би тон ехээр сэдьхэлээ хүдэлгэн hуугаа ёhотойб.

Бэлиг шадабарияа багаhаа харуулhан С. С. Цырендоржиевай зорихондоо хүрэжэ, зоной дунда мэдээжэ уран зохёолшо болоод, «Байгал» журналай ахамад редактораар хүдэлхэ зуураа, улам ургажа ябаhыень бидэ мэдэнэ ха юмбибди.

Хүн хүгшэрхэ бүреэ үгы зөөлэн болохо, бага юумэндэ баярлаха гэжэ уряалай үгэ зүб лэ даа. hайн юумэндэ баясаад, сэдьхэлээ уярхава жаргал гээшэл даа.

Цокто НОМТОЕВ.

БИШЫХАН АРТИСТ

hаяшаг Эдэрмэг («Первомайский» совхоз) hууринаа ошоод байтарни, «Горький можжевельник» («Арсын агтай хангал») гэжэ шэнэ фильм харуулагдаа hэн.

Фильмын директор Н. А. Галесник гэгшэтэй уулзалга болоо.

Фильмын директор Нонна Абрамовнагай кинодонь наадаха үхибүүдые бэдэрhэн, шэлэhэн тухай хөөрөөниинь намайе ехэтэ hонирхуулаа. Кинорежиссер Барас Халзанов буряад оронойнгоо 7 мянган шахуу үхибүүдые хаража үзэhэн, 2 мянганайнь фото-зураг абаhан байна. Гансахан манай Хэжэнгын район соо 21 үхибүүн шэлэгдэжэ, фото-зурагаа абхуулhан байна ха юм.

Студиин Хэжэнгэдэ ажаллажа байhан бүлэгэй бусахала байтар, нэгэ бишыхан хүбүүн гүйжэ ерээд:

— Би таанадтай хүдэлхэ дуратай байнаб, — гэжэ режиссер Б. Халзановта сэхэ хандаба ха.

— Теэд ши юу хэжэ шадаха хүмши! — гэжэ тэрэнь асууба.

— Би бүхы юумэ шадахаб. Дуулажашье, хатаржашье, — гэhэн зоримгой харюу дуулдаба.

Режиссер хүбүүе hайса хараад, шалгаад, фото-зурагыень абаад ябаа hэн.

Хэжэнгын найман жэлэй hургуулиин 2-дахи классай hурагша Баярта Дамбаев режиссерто зохидшоогдоhон байгаа. Тиигэжэ Баярта hүүлдэнь Улаан-Үдэ, Свердловск городуудта ошолдожо, актер боложо, кинодо наадаа бшуу. Тиимэ олоо мянган үхибүүдэй дундаhаа Баярта шэлэгдэжэ, тэрэ фильмын эгээл бишыхан актер боложо шадаа ха юм. Фильмын директорэй хэлэhэнэй ёhоор, Баярта фильм буулгаhан коллективэй бултанайнь дура буляаhан байна. Энэ бишыхан зоримгой, бэрхэ хүбүүнэй манай Хэжэнгэдэ олдоhониинь урмашамаар байна. Энэ ганса минии hанал бэшэ, харин нютагаймни хүнүүдэй бултанайнь омогорхол болонол.

Ч. НАЙДАНОВА.

Улаан-Үдын багшанарай 2-дохи училищиин hурагша.

ҮБЭЛЭЙ ХҮБЭНЭГ.
В. ПЛУТТЫН ФОТОЭТЮД.

АРХИ—АМИ НАҺАНАЙ ДАЙСАН

ШЭБЭРТЭДЭ БОЛОҺОН ШЭНЭ ЁҺОНОЙ ТҮРЭ

Үнгэрэгшэ жэлэй дүүрэжэ байхада Шэбэртын дунда hургуулиин багша Ц. Ц. Батуев совхозой конторо соо уулзахадаа:

— Сашынгаа түрэ январь hарын эхеэр, hургуулиин үбэлэй амаралта соо хэхэ хүсэлтэйб, — гэжэ hуугаа hэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ арбаад түрэ хурим Шэбэртэ нютагта удаа дараалан наяраа бэлэй. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай нёдондо тунхаглагдажа, июниин 1-hээ хүсэндөө ороходонь, дура зоргоороо архидалга нилээд үсөөрhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэй hүүлшын түрые архигүйгөөр үнгэргэхые совхозой партбюро, сельсовет оролдожо, соёлойнгоо байшангай уран hайханай бүлгэмэй гэшүүдэй туhаламжаар элдэб энеэдэ наадатай, ёhотойл hайндэр болгоо hэн. Энэ талаар Бэшүүрэй райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Б. Бохиев «Бэшүүрэй таряашан» газетэдэ Шэбэртын түрэ найр тухай шүүмжэлхы статья бэшэжэ, саашадаа түрэ хэхэдээ, архи, тамхи табилгые болюулха гэhэн hануулга хээд, районой соёлой байшангай үүсхэлые совхоз, колхозуудта дэлгэрэнгыгээр бэелүүлхэ гэжэ дурадхаhан юм. Ушар иимэhээ совхозой партийна комитедэй секретарь А. Д. Гомбоев, сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ Б. Б. Улзытуев хоёр шэнэ, 1986 ондо түрүүшын түрэ Шэбэртэдэ болохонь гэжэ дуулахадаа, энээнhээ урагша архиншадтай тэмсэhэн ажал ябуулгаяа, нютагайнгаа хүн зоной hанамжа, дурадхал, дээдын зурагануудай шүүмжэлэл гэхэ мэтые дахин шэнжэлэн хаража үзөө бэлэй. Энэ hайн шиидхэбэриеэ бодото дээрэнь бэелүүлэн, ээлжээтэ түрые шэнэ ёhоор үнгэргэхыень дурадхаха гэжэ Бэшүүрэй совхозой партбюро, Шэбэртын сельсовет нэгэ hаналтай шиидхэбэри абаа юм. Энэ удаа коммунист Ц. Ц. Батуевай хүбүүн Саша гэрлэхэ hэн. Түрэ бүтээхэ тухай Ц. Ц. Батуев худа урагуудтаяа зүбшэн хөөрэлдэхэдөө, «архи тамхи гаргахагүй», бэе бэедээ үнэтэй бэлэг сэлэг үгэлсэхэгүй, урда сагhаа буряад арадай мүнөө хүрэтэр хүндэтэй hайханаар абажа ябаhан hайн hайхан ёhо гурим, заншалыень баримталхаар хэлсэhэн байгаа.

Уданшьегүй янгинама январь hарада хэгдэхэ түрын үдэр гаража, Шэбэртын соёлой байшан тээшэ хүн зон субажа эхилээ hэн.

Үдэшын табан сагта Шэбэртын зүүн Ехэ хүтэл дээрэ гал түлижэ, худа урагуудаа угталга эмхидхээ hэн. Тэрээн дээрэ түрэhэн тоонто нютагайнгаа тала дайда, ажахынгаа hалбаринуудай хүгжэлтэ тухай айлшадтаа хөөрэжэ үгөө hэн.

Удаань айлшадаа дахуулжа, 200-гаад хүнэй суглараад байhан соёлойнгоо байшанда залажа ерэхэдэнь, залуу басаган Светлана Цыденжапова гартаа сагаан эдеэнэй дээжэ, хадаг баринхай зурагаан залуу хүбүүд гурба-гурбаараа хоёр тээнь зэргэлэн зогсоод байба. Аяар холо Хурамхаанhаа басагаяа хүргэжэ ерэhэн худа, худагынараа хоймор талада жэрылгэн hуулгажа, угалзатай буряад дэгэл, шобогор малгай үмдэhэн залуу басагад шуумар түргэн халуун сай аягалжа эхилээ hэн. Ута, үргэн столой нахиима элдэб эдеэ хоол зай забhаргүй табятай, үнгэ бүриин жэмэсэй шүүhэн, олон янзын хоморой амталуурнууд нюдэ баясуулна. Гансал архи үгы. Соёлой байшангай сценэ дээрэ, хоёр ехэ ханаарнь уран зурааша Б. Е. Цыбиков Ю. Ю. Дагбаева хоёрой олон үнгэ будаг таарулжа, гоёжо бэшэhэн үгүүлэл зуралга хүн зониие hонирхуулна.

Түрын ябаса хүтэлхэ даалгабаритай Д. Д. Гомбоев гартаа микрофон абажа, түрэ хуримай эхилhэн тухай хонгёо хоолойгоор соносхоод, худа урагуудаа хоёр талаhаань танилсуулба. Тиигээд Мендельсоной түрэ найрай марш хүгжэм зэдэлжэ, гэр бүлэ болоhон Саша Лиза хоёр ендэр дээрэ гараба. Сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэд гэр бүлэ болохын сhололдо хэмаг юумэ бэлдэнхэй байба. Саша Лиза хоёрые үбгэн hамган болобот гэжэ нютагай Соведэй секретарь В. С. Бадмаева соносхоод, «Гэр бүлэ болоhоной гэршэлгэ» барюулжа амаршалаад, ута наhатай, удаан жаргалтай, үнэр баян, олон үхи, хүбүүдтэй боложо, ажалдаа амжалтатай ябахыень үреэбэ.

Саша Лиза хоёр Ленинградай политехническэ институт дүүргээд, мүнөө Улаан-Үдын авиазаводто инженерээр хүдэлжэ байдаг.

Гэр бүлэ болоhон хоёрто зорюулhан дуу, хүгжэм зэдэлжэ эхилбэ. Соёлой байшангай уран hайханай бүлгэмэй эдэбхитэй дуушад Баяр, Сержуня Эрдынеевтэн инаг дуран тухай дуу гүйсэдхэбэ. Тиигээд эхэнэртэ зорюулhан дууе шадамар гоёор Дулма Дубданова дуулаба.

...Түрын ябаса дардам харгыдаа орожо эхилбэ. Доржо Гомбоев микрофоноордо сүлөө забhаргүй шогтой үгэнүүдые хэлэжэ, энеэдэ наада гарана. Удаань түрэ хүтэлhэн хүн байд гээд лэ дуугархадаа «архияа аягалагты, духаряагаа баригты, өөортонь хүрэтэр ууггты, тэрэ, энэ уубагүй, архиингаа өөорто муу hанал, хороёо үлээбэ. Бариг-ты!» гэжэ байжа уряалдаг. Баападаг бэлэй. Мүнөө Д. Гомбоев «дуугаа дуулагты, үреэлээ хэлэгты, сагаан эдеэ баригты» гэhэн уряалдань хүн зон хойно хойноhоо бодожо, дуулана, шүлэг уншана, үреэл хэлэнэ. «Инаг дураяа гамнаарай» гэhэн дууе бүхы зон хамта дуулажа эхилбэ.

Инаг дуран, аха дүүнэр, Буряад орон тухай дуунууд, түрэ дээрэ тараагдаhан байгаа. Зал соохи аялга абяан үүдээр дэлбэржэ, газаашаа тэгүүгэн, аяар холо Хёлго, Хуhата хада хүрэтэр дэгдэн ошоно гээшэ гү гэжэ hанахаар болоно.

Архитай түрын болоходо хүн бүхэн оорынхоэрээ дуулааб гэжэ хешхарха, хуугайлха, эмхи гуримгүй байгша бэлэй. Мүнөө нэгэ доро нэгэ аялгаар hүр жабхалантайгаар зэдэлнэ. Энэ хүхюун, дуутай шуутай сэнгэлгэдэ Шэбэртын соёлой байшангай аша туhые хүн зон бүри эли тодоор ойлгобо. Түрын болохоhоо холо урид соёлой байшангайхид ехэ оролдосотойгоор бэлэдхэл хэжэ эхилээ юм. hүүлэй 3—4 жэлдэ 50 гаран гэшүүдтэй уран hайханай бүлгэм ажал хүдэлмэриеэ hайжаруулжа, районойнгоо харалгада түрүүшын hууринуудые эзэлээд лэ байдаг болоо hэн. Энэ урагшаа тэгүүлhэн ябадалда хүгжэмшэ Г. Б. Басановай габьяа илангаяа ехэ.

Забhарлал болоходо, фойе соо районой соёлой байшангай дуунай инструментальна ансамбль М. Богдановай хүтэлбэри доро хатарай хүгжэм наадажа эхилнэ.

...Түрэ хуримай хоёрдохи шатаяа эхилхэдэнь, партиин, дайнай, ажалай ветеран, hургуулида багшалhан, олон жэлдэ колхозой түрүүлэгшээр ажаллаhан, мүнөө тусхайта пенсионер, архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэхэ hайн дуранай бүлгэмэй түрүүлэгшын орлогшо Ч. М. Митыпов олон орден, медальнуудаа яларуулан:

— Гэр бүлэ болоhон Саша Лиза хоёрто зол жаргал хүсэнэб. Зол жаргалтай ябаха гээ hаа, hайнаар ажаллаха хэрэгтэй юм. Үнэн сэхэ ажал хэhэн хүн лэ хүн зоной дунда хүндэтэй, зол жаргалтай ябадаг юм. Мүнөө иигэжэ архигүйгөөр түрэ бүтээлсэжэ байхадаа ехэ баярлажа байнаб. Хорон ундан архиие хүн зон, илангаяа залуушуул хэзээдэшье бү уугыт гэжэ хэлэхэ байнаб, — гэжэ бардаастай хонгёо хоолойгоор хэлэхэдэнь, улад зон «зүб, зүб» гэлдэн эбтэйгээр альгаа ташаа hэн. Энээнэй hүүлээр амаршалгын телеграммануудуншагдаад, гэр бүлэ болоhон Саша Лиза хоёр шалгалта гарахаяа сценэ дээрэ уригдаба. Энэ шогтой шалгалтань юуб гэхэдэ, тэдэ хоёр тус тустаа кукла мансылха, хартаабха арилгаха, утаhа монсогойлхо, тиигээд анкетын асуудалнуудта харюусаха ёhотой байгаа.

Сашын эхэ Чимитцу Шоймполовна бодожо:

— Би түрэ хэхэ болоходоо ехэ hанаагаа зобоо hэм. Юундэб гэхэдэ, энэ ганса манай тосхон соо бэшэ, бүхы район соо түрүүшын архигүй түрэ болобо ха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, хүн зон ерэхэ аа гү гэжэ hанаа үнөөндэ абтаа hэм. Үнэн дээрээ тад ондоо юумэн болобо. Түрэмнай иимэ hайханаар, иимэ хүхюугээр болохо гэжэ hанаагүйб. Саашадаа иимэ архигүй түрэ хэдэг болоо гэжэ уряалнаб. Иигэжэ түрыемнай hайнаар бүтээhэндэтнай совхозой партийна комитедтэ, сомоной Соведтэ, профкомдо, соёлой байшангай бүлгэмэй гэшүүдтэ, комсомол-залуушуулда бүгэдэндэтнай ехэ халуун баярые хүргэнэб. Саашадаа иимэ архигүй түрын болоходо, хамсыгаа шуужа, бүхы шадалаараа туhалалсахаб гэжэ үгэеэ үгэнэб, — гээд зүрхэ сэдьхэлээ доhолгон хэлээ hэн.

Худа худагынарай зүгhөө Уланхаанай совхозой ахалагша экономист Антонина Сангаевна Бадмаева:

— Танай энэ архигүйгөөр хэhэн түрэ ехэ hайхашаабабди, баярлабабди. Иимэ түрэ хэхэдэ, hайн лэ байна. Энэ танай hайн hайхан ёhо гурим, үүсхэл табиhые нютагтаа хэлэжэ ошохобди, — гэжэ хэлээ hэн.

Түрэ хахад hүни үнгэртэр үргэлжэлөө. Түрэ бүтээжэ байhан хүн зоной хүхихэ, сэнгэхэдэнь, нэгэ hайн шанар шэнжэ эли тодо гэрэлтэжэ байгаа hэн. Энэ юун бэ гэхэдэ, энээнhээ урагша түрэ дээрэ hогтуу хүн олон, тэрээн дээрэhээ гажа буруу аяг ааша гаргаха, сэнгэлиг хүхюун байдалые гутааха ябадал али олон үзэгдэдэг hэн.

...Түрын дүүрэхэ багта Сашын эсэгэ Батуев Цыден Цыбикжапович түрэ бүтээлсэhэн бүхы зондо баярые хүргэжэ:

— Энэ гарагша 1986 он Эб найрамдалай жэл гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ соносхогдобо гээшэ. Энэ түүхэтэ амгалан жэлдэ манай уринэр гэр бүлэ болобо. Тэдэнэртээ элүүр энхэ, ута наhатай, ажал хүдэлмэридөө амжалтатай, хүнжэлөөр дүүрэн үхи, хүбүүтэй зол жаргалтай ябахыень үреэнэб. Зол жаргалтай ажаhуухамнай бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдалhаа болохо гээшэ. Манай гэр бүлэ Эб найрамдалай совет жасада 100 түхэриг оруулха гэжэ шиидхэбэри абабабди, — гэжэ хэлэхэдэнь, Шэбэртын соёлой байшан соо альга ташалган нэерээ hэн.

Д. ДАМБИЕВ.

Цыдып ЦЫРЕНДОРЖИЕВ

Алтан гэдэг
Альбан намарай шарайе,
Аалин, немэгээр
Аглаг талын үйлахые,
Агуу хүсэеэ
Амар бэшээр даража,
Амаран нойрсохоо
Аниргүйгөөр бэлдэхыень...
Аажам агаар,
Аалихан урдаhан мүрэн
Аргаахан унаhан
Алтан набша урихан.

Аниргүйхэн
Аглаг минии талахан
Аяга хүсөө
Даража байhан шэнгихэн...
Мэдыш, нүхэр.
Мэргэн энэ хаhахан
Мэнэл ерэдэг
Мүнөө энэ үедэ,
Манан соогуур
Малайн гараhан hарахан,
Хүйтөөр миhэрэн,
Хүндөөр буудаг таладам...

Энээн мэтээр
Энэрхы наhанай эсэстэ,
Эгдин намар
Элдин бууха гээшэ гү!
Набша мэтээр
Шэнгэрээ үhэн унажа,
Нарбын сайха
Шэлдэг түргэн боложо,
Иимэ hайхан
Ирагуу амгалан хаhа
Ерэхэ ха гү,
Ерэн тэды... наhанда!

ХАХАСАЛ

Балшархан наhанайм үргы-үдэрнүүд
Байсаhаа унаhан үе, ртэл, юундэ
Билтаран халиhаар холодон ошобоб!
Намдуу агаарта ганганан дуулаhаар,
Намарай үедэ хүшууран, юундэ
Найжахан шубууд гунигтай ниидэбэб!
Юундэ, юундэ гунигтай ниидэбэб!
Холшорхон сэдьхэлэйм сагаан hанал
Хойноhоо харлаhан үүлэдтэл, юундэ
Хасарыем жэндэжэ, аадартал эдхэрбэб!

hанаан далайда абтаhан сээжэhээм
hаналай хамбы аргаахан,—юундэ
hайхан бодолоор гуниглан ошобоб!

Юундэ, юундэ гуниглан ошобоб!
Ужамхан Хэжэнгын hаруул талануud
Уйдхарта абтаhан хүүхэндэл, юундэ
Уринаар үдэшэн дуулаhан шэнгиб!

Сэлгеэн саг соо холодожо дуулдаhаар,
Сэдьхэлэй өөорто бууран, юундэ
Айдар наhанайм дуунууд замхабаб!
Юундэ, юундэ дуунууд замхабаб!

* * *

Инаг шамайе
орхижо болохо.
Нүхэр гомдоод,
Орогүй ошохо.
Гансал хүлеэжэ,
Хүлисэн үлэхэ
Үнэн нүхэр —
урихан эхэ.

* * *

Ябанаб удаан
Яралгүйгөөр.
Яралгүйхэн бодол...
Яhан hайхан
Ягаан толо
Уhан дээрэ
Сүршөөб наран!
Үдэшэ мүнөө,
Үдэр ошоо.
Боро хараан
Бүрэлзөө.
Боори газараар
Бүри харлан,
Борохон үдэшэ ерээ...
Агаар дүүрэн
Аляаhаар.
Бэргооhоной
Жииян,
Харанхын эхин
Хүрэhоор,
Халта үзэгдөө
Харлаhаар...

hүни ерээ тиигэhээр,
hүлэмхи hара харагдаа.
Эндэ, тэндэ
Эмнис гэлдээ мүшэд.
Инагаа хүлеэн,
Ирагуу дуугаа гүнгэнэн,
Эдир нэгэн
Элдин талада тооринэл!
Дуратайб шамдаа,
Дуулим hайхан дайда.
Дуушан шиниib,
Дуула, намдаа дуула!
Дуулим газар
Дуратайб, дуратайб,
дуратайб!
Дуула намдаа
Дуулим газар,
дуула!

Будамшуу

ТОЛОЁО ЗАЛИРҺАН ГУЛАМТАНУУД

СОЁЛОЙ байшан болон клубууд хүдөө хүбөө нютагуудаймнай ажалшадай сүлөө сагые хүхюун сэнгэлигээр эмхидхэжэ, урма баярыень бадаруулха, хэрэг ажалдань зоригжуулха үүргэтэй гээшэ. Илангаяа үе сагайнгаа эрилтэнүүдтэ харюусан, хүдөөгэй залуу ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нютаг нютагуудай соёлой гуламтанууд уридшалан табигдаhан түсэбөйнгөө ёhоор хүн зоной анхарал татама хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байха зэргэтэй.

Ниитын малай үбэлжэлгын түлэг энэ үедэ Түнхэнэй районой «Восточные Саяны» колхозой түбтэ хүрэhөөр тэндэхи Толтойн соёлой байшан руу сэхэ шэглэбэб. Газаань киномеханик Д. М. Модоковатай золгоходом:

— Клуб харахатнай аал? — гэжэ шударгыхан асууба. Фойе соонь оромсоороо дааража ябаhан ара бэеэрни бүри дагжа hүрэхэдэл гэбэ. Газаа, нара хаража ябахада, дулаан шэнги байгаа байна гэжэ абаhаар hанабаб. Эндэ тэндэ эбдэрhэн, эбэрhэн hуудалнууд хаягдахаар болонхой, хана уняагаар түшүүлээтэй харагдаба. Киномеханик ээмээ хабшаад:

— Зал соо заахашье hаа, дулаан байха, орогты, — гэбэ. Нээрээньие гэнтэ ороходо, дулаан шэнги аад, байн байтараа оройдооньие ульhагүй мэтэ болошобо. Сценэдэнь дулаасуулгын соргонууд, халхалдаг халхабшанууд эмхи гуримгүйгөөр түшүүлээтэй.

— Энэ иигээд лэ үнөө арбаад хоногто хэбтэхэ, — гэжэ киномеханик хайшаа хэрэгээр хэлэнэ.

Соёлой байшангай зайн галай утаhанууд хуушаршанхай. Тэдэниие hэльбэхэ арга хэдэн жэл соо олдодоггүй юм ха. Энээнэй шалтагаанаар зайн гал үе-үе болоод лэ унтаржа, ядахын сагта кинонье харахань бэрхэтэй болодог байха юм.

— Колхозоймнай электромонтернууд «Сельэнерго»-нэгэдэлэй мэдэлдэ ороhоор колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гүйлтые дүүргэхэеэ болишхой,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ К. М. Дабаев гомдодог байна. Толтойн соёлой байшанда шэнэ жэлэй угталгаhаа хойшо, нютагайхидай hонирхомо нэгэньe үдэшэ үнгэргэгдөөгүй.

— Кинодо ерэгшэдые дулаасуулхын тула хаа-ла калорифер асардаг гээшэбди... — гэжэ киномеханик гүбэд гэбэ.

Толтойн соёлой байшанhаа гайхан тагнан гаража, Таhархай тосхон тээшэ шэглэбэбди. Энэмнай дурсагдагша «Восточные Саяны» колхозой 2-дохи отделениин томохон түб гээшэ. Теэд эндэхи клубай үүдэндэ октябрь hараhаа эхилжэ томохон суургын үлгөөтэй байдагые одоошье өөрөө хараба гээшэб. Ушарынь хадаа, халуун намарhаа эхилээд, мүнөө хүрэтэр энэ клубта дулаасуулгын системэ тодхогдожо ядаhаар унжагайраа. Зай, тиигээд лэ, арай шамай гэжэ энэ үбэлэй тэнгээр системын тодхогдоходо, түлихэ түлишэ — түлеэниинь асарагдаагүй байба. Тэрэнэйнь асарагдахада, түлихэ хүниинь олдобогүй ха. «Восточные Саяны» колхоз тус клубта 150 кубометр түлеэ бэлдүүлhэн юм хаш. Теэд Толтойн сельсовет тэрэнэйнь түлэбэрине даaха аргагүй байшоо ха.

Таhархайн клубые даагша Н. Бидуеватай уулзажа, ушар байдал тухайнь асууха, гэhэмнии, олдохо юумэ бэшэл даа. Клубайнь газаа хүхэ зуда болотороо хүлеэжэ ядаад, хии хооhоор сагаа бараhандаа халаг хүхы бусаха баатай болоо hэм.

Дурсагдагша нютагуудай хүдэлмэришэдые үбэлжэлгын үедэ соёлой талаар хангаха асуудалда арадай депутадуудай Түнхэнэй райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таhагаархид, Толтойн сельсоведэй болон «Восточные Саяны» колхозой хүтэлбэрилэгшэд «намhаа саагуур, нарhаа наагуур» гэhэн бодомжотойгоор хандана гээшэ. Тиихэдэ эдэ нютагуудай залуушуул сүлөө сагаа юу хэжэ, хаана үнгэргэнэб? Гайхалтай! Дурсагдагша соёлой байшан клуб хоёрой дэргэдэ уран hайханай бүлгэм, кружок гэхэ мэтэ бии болгогдоогүй. Тиимэhээ нютагуудайнгаа холо, ойрын фермэ, отаранууд дээрэ ажаллажа байhан малшадта эндэхи соёлшодой ошодоггүйнь мэдээжэ. Илангаяа колхозой түбтэ оршодог Толтойн соёлой байшангые даагша О. Б. Будаева хэрэг ёhоной эдэбхи үүсхэл гаргажа, энэ талаар нютагайнгаа дарганарта эрид шууд эрилтэ табиха зэргэтэй.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Гос... ственного комитета Бурятской АССР ... делам издательств, полиграфии ... ной торговли г. Улан-Удэ ул. Л... Н-02335. Заказ № 27. Индекс ...